

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 30 апрели соли 2011, № 227
тасдиқ шудааст

Барномаи
рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2011-2020

Муқаддима

1) Асоси таҳияи Барнома ро нишондоди Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 апрели соли 2011 ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 феввали соли 2010, №33 "Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2009 ва вазифаҳои дар соли 2010" оид ба таҳия ва пешниҳоди лоиҳаи "Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020" чиҳати баррасӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳад.

Вазифаҳои Барнома ҳавасмандгардонии фаъолияти илмию техникӣ ва инноватсионӣ, ташаккули заминаҳои меъёрии ҳуқуқии фаъолияти инноватсионӣ, ҷалби имкониятҳои илмию техникӣ мамлакат дар равандҳои инноватсионӣ, истифодаи самараноки коркардҳои илмию технологӣ ва ихтироот, таъсис ва равнақи сохторҳои инноватсионӣ мебошад.

Мақсади Барнома ташаккули низоми самараноки инноватсионие мебошад, ки ба баланд бардоштани сатҳи технологӣ ва рақобатпазирии истеҳсолот, ба бозори дохиливу хориҷӣ баровардани маҳсулоти инноватсионӣ, афзоиши молҳо ба ивази молҳои воридотӣ, суръатбахшии рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва ноилшавӣ ба ҳадафҳои стратегии миллии мусоидат менамояд.

Барои арзёбии самаранокии ва натиҷанокии иҷрои чорабиниҳои Барнома нишондодҳои истифода мешаванд, ки қудратҳои инноватсионӣ ва омилҳои рушди фаъолияти инноватсиониро дар истеҳсолот ва соҳаи шуғл, самарабахшии таҳқиқоти илмӣ ва фаъолияти илмию техникиро тавсиф медиҳанд.

2) Самтҳои асосии Барнома инҳо мебошанд:

- таҳияи санадҳои қонунгузори ва меъёрии ҳуқуқӣ, тадбирҳои иқтисодӣ ва ташкилии фаъолгардонӣ ва дастгирии фаъолияти инноватсионӣ;
- таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ;
- таъсис ва рушди инфрасохторҳои инноватсионӣ;
- ташаккул ва тақомули низоми тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ;
- ташкили низоми иттилоотӣ ва ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ.

3) Татбиқи Барнома дар ду марҳила пешбинӣ гардидааст:

марҳилаи аввал - солҳои 2011-2014

марҳилаи дуюм - солҳои 2015-2020

4) Иҷрои Барнома барои таъсиси низоми инноватсионие мусоидат менамояд, ки ба истифодаи самараноки дастовардҳои пешқадами илмию техникӣ ва технологӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии истеҳсолот, истифодаи оқилонаи ашёи хоми табиӣ ва захираҳои инвеститсионӣ, таъмини амнияти иқтисодӣ, энергетикӣ, озуқаворӣ ва экологӣ, ташаккули иқтисодии инноватсионӣ ва баланд бардоштани некӯаҳволии аҳолии

мамлакат равона гардидааст.

Манбаъҳои таъмини маблағгузорию чорабиниҳои Барнома, лоиҳаҳои инноватсионӣ ва инвеститсионӣ, маблағҳои буҷети Ҷумҳуриявӣ, маблағҳои хусусии ташкилотҳо, фонди инноватсионии Тоҷикистон, фондҳои инноватсионии вазоратҳо ва дигар мақомоти идораи давлатӣ, захираҳои қарзии бонкҳо, инвеститсияҳои хориҷӣ, маблағҳои вомбаргӣ ва манбаъҳои дигаре мебошанд, ки ҷалби онҳо ба қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад.

Идоракунии татбиқи Барнома ва назорати рафти иҷроии чорабиниҳои Барнома ба зимми Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор мегардад. Назорати истифодаи мақсадноки маблағҳои буҷетиро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Иҷрокунандагони Барнома вазоратҳо, идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олий, муассисаҳои соҳавии илмию таҳқиқотӣ, корхонаҳо ва ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд.

Лоиҳаи Барнома ро Комиссияи байниидоравӣ, ки бо қарори Раёсати Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 майи соли 2010, №47 таъсис шудааст, таҳия намудааст.

**1. Асосноккунии зарурати қабули Барнома.
Ҳолат ва мушкилоти фаъолияти инноватсионӣ
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

5) Дар ҷаҳони муосир Омили асосии рушди устувори иқтисодӣ ва ноил гардидан ба сатҳи баланди зиндагии аҳоли бо роҳи ба иҷтимоӣ нигаронидашудаи рушди инноватсионӣ гузаштани он мебошад.

Инноватсияҳо, ки дар технологияҳои нав, маҳсулот ва таҷҳизот, хизматрасонӣ, дар равандҳои нави ташкил ва такмили ихтисоси кадрҳо инъикос ёфтаанд, рақобатпазирии баланди иқтисодӣро (таъмин мекунанд. Дар мамлакатҳои аз ҷиҳати иқтисодӣ мутараққӣ ҳиссаи афзоиши Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ (ММД) аз ҳисоби истифодаи инноватсияҳо 70-80 фоизро ташкил медиҳад.

Ҳар як мамлакат новобаста ба он, ки дар кадом сатҳи илмию технологӣ ва иҷтимоӣ иқтисодии рушд қарор дорад, бояд ба ташаккули низоми миллии инноватсионии худ, ки он принципҳои умумии фаъолияти инноватсионӣ ва дар баробари ин, бо дарназардошти махсусиятҳои мамлакат (нерӯи илмию технологӣ, вазъи иқтисодӣ, захираҳои меҳнатӣ ва маҳсулоти ҳом, шароити табиӣ ва иқлимӣ ва ғайра) сохта шудааст, кӯшиш намояд. Барои пурзӯр намудани фаъолияти инноватсионӣ, ки ҷузъи пайваस्तкунандаи илм ва истеҳсолот мебошад, бояд шароит фароҳам оварда шавад, то ҷузъи инноватсионӣ дар соҳаи иқтисодӣ ба таври доимӣ афзоиш ёфта, ба пешрафти мамлакат ва болоравии некӯаҳолии халқ таъсири бештар дошта бошад.

Аз рӯи сатҳи фаъолнокии инноватсионӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи нишондодҳо, ки ҳолати онро инъикос менамоянд (нерӯи илмию техникӣ, инфрасохтори инноватсионӣ, таносуби маҳсулоти аз ҷиҳати технологӣ баланд дар сохтори истеҳсолот ва содирот, тиҷоратикунони коркардҳои инноватсионӣ ва ғайраҳо) аз мамлакатҳои мутараққии иқтисодӣ хеле қафо мемонад.

Агар вазъи фаъолияти инноватсиониро дар мамлакат ба таври умумӣ тавсиф намоем, пас гуфтан мумкин аст, ки он ҳоло танҳо дар марҳилаи

ташақкул қарор дорад.

6) Дар давоми солҳои Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Ҳукумати ҷумҳурӣ оид ба дастгирии нерӯи илмӣ, таҷдиди соҳаи илм ва ба самти ҳалли масъалаҳои муҳими иқтисомӣ иқтисодӣ равона кардани он чораҳо андешида шудаанд. Дар мамлакат таҷкими нерӯи илмӣю техникаӣ ҳамчун яке аз шартҳои зарурӣ дар тақмили иқтисодиёт ва гузариши давра ба давра ба роҳи инноватсионии рушд яке аз самти стратегӣ доништа шудааст.

7) Як қатор қонунҳо ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тасвиб расидаанд, ки сиёсати давлатиро дар соҳаи илм, муайян намуда, ба дастгирии нерӯи илм, рушди таҷқиқоти илмӣ, коркарди технологияҳои нав ва татбиқи онҳо дар истеҳсолот равона карда шудаанд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи илм ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника" (соли 1998);

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон" (соли 2002);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Концепсияи сиёсати давлатии илмӣю техникаӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон" (соли 1999);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи рушди илмҳои дақиқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2005-2008" (соли 2003);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2007-2015" (соли 2006);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015" (соли 2008);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Барномаи ҳамгироии илм ва таҳсилоти олими Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2015" (соли 2008);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Барномаи татбиқи дастовардҳои илмӣю техникаӣ дар истеҳсолоти саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2015" (соли 2009);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди илмҳои табиатшиносӣ ва риёзиву техникаӣ барои солҳои 2010-2020" (2010);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Номгӯии самтҳои афзалиятдоштаи таҷқиқоти илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2012" (соли 2010);

- қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2011-2015" (Таҳрири нав, соли 2011).

8) Дар ҳуҷжатҳои дар боло зикршуда ҷиҳатҳои, ки то ин ё он дараҷа ба масъалаи рушди инноватсионӣ дар мамлакат муносибати бевосита доранд, низ инъикос ёфтаанд.

9) Дар моддаи 11 Боби 4 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи илм ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника" мақсад ва принципҳои асосии сиёсати давлатӣ оид ба илму техника аз ҷумла аз инҳо иборат доништа шудаанд:

- ҳавасмандгардонии фаъолияти илмӣ, илмӣю техникаӣ ва навоарӣ (инноватсионӣ) ба воситаи низоми имтиёзҳои иқтисодӣ ва имтиёзҳои дигар;

- инкишофи фаъолияти илмӣ, илмӣю техникаӣ ва навоарӣ (инноватсионӣ) ба ташкил додани марказҳои давлатии илмӣ ва сохторҳои дигар.

10) Ин масъалаҳо ҳамчунин дар фасли махсуси Стратегияи Ҷумҳурии

Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2011- 2015 (Таҳрири нав) - "Ташаккули инфрасохтори инноватсионӣ ва дастгирии фаъолияти инноватсионӣ" низ дарҷ гардидаанд.

11) Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчунин як қатор қонунҳое қабул гардидаанд, ки баъзе намудҳои фаъолияти инноватсиониро ба танзим мебароранд:

- "Дар бораи намунаҳои саноатӣ" (соли 2004)";
- "Дар бораи ихтироот" (соли 2004) ;
- "Дар бораи ҳифзи ҳуқуқии топологияҳои микросхемаҳои интегралӣ" (соли 2006) ;
- "Дар бораи нишонаҳои молҳо ва нишонаҳои хизматрасониҳо" (соли 2007) ;
- "Дар бораи Парки технологӣ" (соли 2010) .

12) Дар қисми сеюми Кодекси граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон (соли 2005) Фасли "Моликияти зеҳнӣ" ворид карда шудааст.

Вале қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқии зикршударо танҳо чун оғози корҳо дар самти ташаккули низоми мақсаднок ва ҳамафарогири қонунгузорӣ баррасӣ кардан мумкин аст, ки заминаи асосӣ барои рушди васеи фаъолияти инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд.

13) Барои тавсифи вазъи ҳозираи рушди инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баъзе нишондиҳандаҳоро овардан мумкин аст, ки онҳоро дар амалияи ҷаҳонӣ барои арзёбии вазъ ва динамикаи нерӯи инноватсионии мамлакатҳо ва самаранокии умумии соҳаи илмию инноватсионӣ истифода мекунанд.

Хароҷоти дохилӣ ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ қариб 0,12 Ҷоизро аз Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ташкил медиҳад, дар ҳоле, ки дар мамлакатҳои мутараққӣ он дар ҳудуди 1-3 Ҷоиз аз ММД қарор дорад. Гарчанде, ки хароҷот ба соҳаи илм пайваста меафзояд (соли 2009 он 25 миллиону 753 ҳазор сомониро ташкил меод ва нисбат ба соли 2007 ба қадри 31 Ҷоиз афзоиш ёфт), таъминоти молиявии таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ ҳамоно нокифоя боқӣ мемонад.

Таносуби маблағҳои ғайрибуҷетӣ бар хароҷоти дохилӣ ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ 20-30 Ҷоизро ташкил медиҳад. Дар низоми Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон он дар соли 2009 53,2 Ҷоиз, дар низоми Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон 38 Ҷоизро ташкил дод. Ин нишондиҳандаи паст нест ва бо боварӣ гуфтан мумкин аст, ки дар оянда сатҳи истифодаи маблағҳои ғайрибуҷетии маблағгузори соҳаи илм хеле меафзояд.

14) Тибқи маълумоти Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати то 1 январи соли 2010 дар соҳаи илм 5196 нафар кормандони илмӣ, аз ҷумла 3880 нафар кормандони дараҷаҳои илмидор (780

нафар доктори илм, 3100 нафар номзади илм) ва 1316 нафар бе дараҷаҳои илмӣ кор мекунанд. Миқдори ҳайати кормандоне, ки ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ машғуланд, аз рӯи ҳисоби 10 ҳазор шахсони машғул дар иқтисодиёт 24 нафарро ташкил медиҳад.

Миқдори дархостҳои патентӣ ба ихтироот аз тарафи шахрвандони мамлакат дар соли 2007 - 117 адад, соли 2008 - 113 адад, соли 2009 - 116 ададро ташкил дод. Ин дар қиёс бо сатҳи фаъолияти ихтироотӣ дар мамлакатҳои мутараққӣ иқтисодӣ албатта нишондиҳандаи хеле паст аст.

Дар амал ҳамаи ташкилотҳое, ки ба таҳқиқоти илмӣ машғуланд, ба шабакаи Интернет дастрасӣ доранд, вале барои ташаккули инфрасохтори муосири иттилоотие, ки ба татбиқи технологияи навтарини иттилоотиву иртиботӣ асос ёфта, қобилияти таъмини татбиқи сохторҳои инноватсиониро дошта бошанд, корҳои зиёдеро анҷом додан лозим меояд.

Шарҳи нишондиҳандаҳои рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муқоисаи онҳо бо нишондиҳандаҳои рушди инноватсионии мамлакатҳои мутараққӣ мавҷудияти масъалаҳои ҷиддиеро нишон медиҳад, ки бе ҳалли онҳо ташаккули низоми муосири инноватсионӣ имкон надорад.

15) Ба ҷумлаи масъалаҳои мавҷуда дар соҳаи инноватсионӣ дар баробари он масъалаҳое, ки қаблан зикр шуданд, инҳоро низ мансуб доништан мумкин аст: ҷалби нокифояи нерӯи илмӣ ва илмию техникӣ дар равандҳои инноватсионӣ; вучуд надоштани инфрасохтори тараққикардаи инноватсионӣ; суръати пасти ташаккулёбии низоми муосири тайёр кардани кадрҳо дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ; номутобиқати ҳолати воқеии системаи технологияҳои иттилоотиву иртиботӣ ба талабот нисбат ба ташкили системаи муосири иттилоотӣ дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ; вучуд надоштани низоми дурусти татбиқи натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар иқтисодиёт ва тиҷоратикунонии коркардҳои илмию техникӣ; таҳия нагардидани тадбирҳо оид ба ҳавасмандагардонӣ барои таъсиси корхонаҳои хурди инноватсионӣ ва соҳибкориҳои инноватсионӣ; истифодаи нокифояи имкониятҳои мавҷудаи ҳамкориҳои байналмилалӣ барои дастгирии равандҳои инноватсионӣ дар мамлакат.

Вазъи воқеии корҳо ва душвориҳои мавҷуда дар соҳаи инноватсионӣ ва манфиатҳои стратегияи миллии зарурати таҳия ва қабули чораҳои маҷмӯиро дар бобати дастгирии давлатӣ ва рушди фаъолияти инноватсионӣ дар мамлакат тақозо мекунад.

2. Мақсад, вазифаҳои асосӣ ва иҷрокунандагони Барнома

16) Мақсади Барнома ташаккули низоми самарабахши инноватсионӣ мебошад, ки он ба баланд шудани сатҳи технологӣ ва рақобатпазирии истеҳсолот, ба бозори дохилӣ ва хориҷӣ ворид гардидани маҳсулоти инноватсионӣ, афзоиши маҳсулоти содиротӣ, суръатбахшии рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва ноил гардидан ба мақсадҳои миллии стратегӣ мусоидат мекунад.

Дар ин замина Низоми миллии инноватсионие созмон дода мешавад, ки он шароитро барои татбиқи самарабахши дастовардҳои илмию техникӣ ва технологӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии технологияҳо ва маҳсулоти инноватсионӣ, истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ, маҳсулоти хом ва инвеститсионӣ, муваффақ шудан ба амнияти иқтисодӣ, энергетикӣ, озуқаворӣ ва экологӣ, ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ, афзоиши некӯаҳволӣ ва баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳоли таъмин менамояд.

17) Барои муваффақ, шудан ба мақсадҳои Барнома вазифаҳои асосии зеринро ҳал кардан мебошад:

- ҳавасмандгардонии фаъолияти илмию техникӣ ва инноватсионӣ;
- ташаккули заминаи меъёрии ҳуқуқии фаъолияти инвеститсионӣ;
- ҷалби нерӯи илмӣ ва илмию техникӣ мамлакат ба равандҳои инноватсионӣ;
- истифодаи самараноки коркард ва ихтирооти илмию технологӣ;
- дар иқтисодиёт ҷорӣ намудани натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ва тиҷоратикунонии натиҷаҳои фаъолияти илмию техникӣ;
- таъсис ва тараққӣ додани инфрасохтори инноватсионӣ;
- таъмини молиявии татбиқи чорабиниҳои Барнома;
- таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ.

18) Иҷрокунандагони Барнома вазорату идораҳои дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон, маъмурияти вилоятҳо, ноҳияҳо ва шаҳрҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон,

муассисаҳои таҳсилоти олий, муассисаҳои илмию таҳқиқоти соҳавӣ, корхона ва ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд.

19) Татбиқи Барнома дар ду марҳила пешбинӣ гардидааст:

- марҳилаи якум (2011-2014) - марҳилаи оmodасозию ташкилӣ;
- марҳилаи дуюм (2015-2020) - марҳилаи рушди инноватсионӣ.

20) Дар назар дошта шудааст, ки дар марҳилаи якум заминаи зарурӣ барои ба роҳ мондани фаъолияти инноватсионӣ оmodа карда мешавад: санадҳои қонунгузорӣ ва меъерии ҳуқуқӣ ҳамчун асоси фаъолияти инноватсионӣ таҳия ва қабул карда мешаванд; чораҳои иқтисодӣ ва ташкилӣ оид ба дастгирии фаъолияти инноватсионӣ қабул карда мешаванд; корҳо оид ба таъсиси инфрасохтори инноватсионӣ анҷом дода мешаванд; замина барои рушди минбаъдаи он гузошта мешавад, низоми тайёр кардани мутахассисон дар соҳаи инноватсия ташаккул дода мешавад, ҳамчунин як қатор чорабиниҳои дигар амалӣ карда мешаванд.

Марҳилаи якуми татбиқи Барнома бо таъсиси ҷузъҳои зарурии сохтори Низоми миллии инноватсионӣ анҷом меёбад. Низоми миллии инноватсионӣ аз маҷмӯи ҷузъҳои қонунгузорӣ, сохтори, ташкилӣ ва функционалие иборат хоҳад буд, ки рушди фаъолияти инноватсиониро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин мекунанд.

Низоми миллии инноватсионӣ саъйу кӯшиши мақомоти давлатии идоракунии ҳамаи сатҳҳо, ташкилотҳои соҳаи илмию техникӣ, муассисаҳои таҳсилоти олий ва бахши соҳибкории иқтисодиётро, ки ба тақмили механизмҳои ҳамкориҳои байни иштирокчиёни равандҳои инноватсионӣ, истифодаи самараноки дастовардҳои илм ва технологияҳо барои татбиқи афзалиятҳои миллии стратегияи мамлакат равона карда шудаанд, муттаҳид менамояд.

Дар марҳилаи дуюми Барнома дар заминаи Низоми миллии инноватсионии таъсисдодашуда бояд корҳои зиёде доир ба амалисозии Барнома анҷом дода шаванд, то ҳар сол дар иқтисодиёти кишвар ҷузъи инноватсионӣ бемайлон инкишоф ёбад. Дар рафти татбиқи Барнома оид ба тақмили минбаъдаи Низоми миллии инноватсионӣ бо дарназардошти дастовардҳои илми ҷаҳонӣ, технологияҳои пешқадам ва таҷрибаи ташкили фаъолияти инноватсионӣ чӣ дар мамлакати мо ва чӣ дар хориҷи он тадбирҳо андешида мешаванд.

3. Самтҳои асосии татбиқи Барнома.

Тадбирҳои, ки ҷиҳати ноилшавӣ ба мақсад ва ҳалли вазифаҳои Барнома нигаронида шудаанд

21) Таҳияи санадҳои қонунгузорӣ ва меъерии ҳуқуқие, ки барои фаъолияти инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон замина фароҳам меоваранд.

Яке аз вазифаҳои асосии давлат дар самти сиёсати инноватсионӣ ташаккули заминаи меъерии ҳуқуқии фаъолияти инноватсионӣ мебошад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои наздик зарур аст то дар эҷоди заминаи ҳуқуқии гузариш бо роҳи ба иҷтимоиёт нигаронидашудаи рушди инноватсионӣ, ки асоси онро бояд принцип ва стандартҳои эътирофшудаи танзими қонунгузори фаъолияти инноватсионӣ ташкил диҳанд, бояд корҳои зиёде анҷом дода шаванд.

22) Дар марҳилаи якуми татбиқи Барнома (марҳилаи оmodагирӣ ва ташкилӣ, солҳои 2011-2014) зарур меояд, ки асоси танзими қонунгузори фаъолияти инноватсионӣ дар ҷумҳурӣ гузошта шаванд. Пеш аз ҳама, таҳия ва қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи дастгирии фаъолияти инноватсионӣ" зарур аст, ки он заминаҳои ҳуқуқии амалкарди Низоми миллии инноватсионӣ ва сиёсати давлатиро дар ин самт ба тартиб

медарорад.

Бояд чунин санадҳои қонунгузорию таҳия ва қабул карда шаванд, ки тамоми маҷмӯи танзима (регулятор) – ҳои иқтисодии фаъолияти инноватсионӣ, аз ҷумла танзимаҳои молиявӣ, зиддинҳисорӣ, андозӣ, гумрукӣ ва ғайраро фаро гирад. Қонунгузорӣ бояд шароити зарурии ҳуқуқию барои истифодаи натиҷаҳои таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ дар истеҳсолот, таҳияи тадбирҳои оид ба дастгирии давлатии соҳибкории хурди инноватсионӣ, ба гардиши иқтисодӣ (хоҷагӣ) ҷалб намудани объектҳои молиявӣ зеҳнӣ ва натиҷаҳои дигари фаъолияти илмӣ ва илмию техникӣ, танзими шароити тиҷоратуи технологияҳои коркардшаванда, муқаррар ва татбиқ намудани меъёрҳои муайянкунӣ маҳсулот ва хизматрасонии инноватсионӣ, ҳимояи ҳуқуқҳои молиявӣ зеҳнӣ таъмин намояд.

Ҳамчунин, таҳияи заминаи меъерии таъсис ва татбиқи низоми фондҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ дар соҳаи инноватсионӣ лозим меояд.

Қабули ҳуҷҷатҳои меъерии ҳуқуқӣ оид ба пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ ба истеҳсолкунандагони маҳсулоти инноватсионӣ ба Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани иловаҳои дахлдорро тақозо мекунад. Ҳамчунин зарур аст, ки ҳуҷҷати меъерии ҳуқуқӣ оид ба кам кардани пардохтҳои гумрукӣ барои аз хориҷи кишвар ворид намудани таҷҳизоти махсуси илмӣ ва истеҳсоли технологияе, ки шабеҳ (аналог) – ҳои ватанӣ надоранд, таҳия ва қабул карда шаванд.

Ба мақсади таъминоти қонунгузорӣ ҷиҳати ҳамкорӣҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти фаъолияти инноватсионӣ бо давлатҳои аъзои ИДМ қабули санади махсуси қонунгузорӣ зарур аст, ки он барои ба тартиб даровардани муносибатҳо дар ин самт, мувофиқасозии мақсаду вазиҷаҳо, ки ба сиёсати инноватсионӣ ва танзими давлатии фаъолияти инноватсионӣ равона шудаанд, имкон диҳад. Дар ин ҳуҷҷат бояд равишҳои махсуси ба вуҷуд овардани механизмҳои мушаххаси ҳавасмандгардонии рушди инноватсионӣ муттабиқ ба манфиатҳои миллӣ инъикос карда шаванд. Чунин санади қонунгузорӣ, ки ба мӯтадилгардонии меъёрҳои қонунгузорӣ дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ имкон медиҳад ва тамоми ҷиҳатҳои рушди инноватсиониро дар давлатҳои аъзои ИДМ фаро мегирад, метавонад Кодекси инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад. Қабули Кодекси инноватсиониро дар ҳар яке аз давлатҳои аъзои ИДМ Ассамблеяи байнипарлумонии давлатҳои аъзои ИДМ тавсия намудааст.

23) Фаъолияти инноватсионӣ ба тақмили доимии заминаи меъерии ҳуқуқии танзимкунандаи ин соҳа эҳтиёҷ дорад. Дар марҳилаи дуҷуми татбиқи Барнома (марҳилаи рушди инноватсионӣ, солҳои 2015– 2020) санадҳои нави қонунгузорӣ таҳия гардида, ба қонунгузорӣ тағйиру иловаҳо ворид карда мешаванд, ки ба танзими равандҳои инноватсионӣ дар иқтисодиёт бо дарназардошти таҷрибаи амали низоми меъерии ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, таҳлили таҷриба ва анъанаҳои рушди қонунгузорию дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ дар мамлакатҳои мутараққии иқтисодӣ нигаронида шудаанд.

пар. 1. Таъсис ва тараққӣ додани инфрасохтори инноватсионӣ
(пойгоҳҳои техникаю технологӣ)

24) Барои таъмини фаъолияти инноватсионӣ таъсиси инфрасохтори инноватсионии густаришёфта талаб карда мешавад, ки яке аз қисмҳои таркибии он пойгоҳи техникаю технологӣ ба шумор меравад. Баъзе сохторҳои истеҳсолию технологӣ, ки аллакай дар замони шӯравӣ таъсис ёфта буданд, ҳоло ҳам вуҷуд доранд ва зарур аст, ки онҳо барои кор дар шароити иқтисодии бозаргонӣ мувофиқ карда шаванд. Сохторҳои дигаре, ки ҷавобгӯии талаботи иқтисодии инноватсионии муосир мебошанд, низ

бояд таъсис дода шаванд, аз ҷумла: технопаркҳо, марказҳои инноватсионӣ технологӣ, тиҷорат-инкубаторҳо, марказҳои трансфераи технологияҳо, бюроҳои конструкторӣ, ширкатҳои хурди технологӣ, ташкилотҳо оид ба хизматрасонии машваратӣ ва ғайра.

Вазифаҳои асосӣ ва умумии ин сохторҳо таҳлил ва интихоби коркардҳои илмӣ ояндадор барои истифодаи амалӣ ва дар технологияҳо татбиқ намудани натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ, ба марҳилаи намунаи саноатӣ расонидани коркардҳои илмӣ, ба роҳ мондани истеҳсолоти таҷрибавӣ ва трансфераи технологияҳо, яъне ба маҳсулоти рақобатпазири бозоргир табдил додани натиҷаҳои фаъолияти илмӣ мебошад.

Заминаи ҳуқуқии ташаккули пойгоҳи техникийи технологияи инфрасохтори инноватсионӣ дар мамлакат Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи илм ва сиёсати давлатии илмӣ ва техникий" (соли 1998) ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Парки технологӣ" (соли 2010) мебошанд.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Парки технологӣ" имконияти таъсиси ҷаҳор намуди Паркҳои технологиро пешбинӣ мекунад: парки инноватсионӣ технологӣ, парки илмӣ (таҳқиқотӣ), технополис ва инкубатор (тиҷорат-инкубатор). Парки технологӣ дар худ сохторҳои муттаҳидаи илмӣ ва инноватсионӣ, субъектҳои дигари фаъолият дар соҳаи илм ва инноватсия, трансфераи технологияҳо, объектҳои хоҷагидор, ки дастовардҳои илм ва инноватсияро истифода мекунанд, таҷассум менамояд. Муқаррар карда шудааст, ки мақсад аз таъсиси Парки технологӣ инҳо мебошанд: рушди илмӣ ва техникий ва инноватсионӣ технологӣ; истифодаи барнома ва лоиҳаҳои инноватсионӣ; таҷкими заминаи моддию техникий ва молиявии муассисаҳои таълимӣ, илмӣ таҳқиқотӣ ва истеҳсолӣ, дарёфти маблағҳои молиявӣ барои рушди илм ва технологияҳо; ҷалби донишҷӯён, аспирантон, ҳайати профессорӣ омӯзгорӣ, кормандони илм дар равандҳои ҷамғирӣ илм ва истеҳсолот.

Дар инфрасохтори инноватсионии мамлакат мавқеи муҳимро бояд марказҳои трансфераи технологияҳо ишғол намоянд, ки мақсад аз онҳо таъсиси пойгоҳҳои муосири технологӣ, азхудкунии технологияҳои рақобатпазир, интихоби коркардҳои, ки нерӯи тиҷоратӣ доранд ва тиҷоратикунони онҳо, ба гардиши иқтисодӣ (хоҷагӣ) ворид намудани объектҳои моликияти зеҳнӣ, таъсиси корхонаҳои хурди инноватсионӣ ва дастгирии фаъолияти онҳо мебошад.

Вазифаи махсусан муҳим таъсиси корхонаҳои хурди баландтехнологии инноватсионӣ - яке аз унсурҳои асосии инфрасохтори инноватсионӣ мебошад. Таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки аксари ғояҳои навоарӣ маҳз дар ширкатҳои хурди инноватсионӣ ба таври воқеӣ то тиҷоратикунонӣ расонида мешаванд. Соҳибкорӣ хурди инноватсионӣ ин қисми бештар ҳаракатманди иқтисодӣ инноватсионӣ мебошад, ки қобили очилан эҳсос кардани талаботи бозор ба маҳсулоти баландтехнология, арзёбии ҳолати мавҷуда, аз худ кардани технологияҳои нав ва бо истеҳсоли маҳсулоти рақобатпазир равона намудани истеҳсолоти худӣ мебошад. Мебояд, ки таҷрибаи муфиди давлатҳои дигар оид ба дастгирии ширкатҳо ва корхонаҳои соҳибкорӣ хурд ва миёна, ки маҳз онҳо ҳиссаи зиёди маҳсулоти инноватсиониро истеҳсол карда, ба бозор мебароранд, қабул карда шавад.

Таъсиси пойгоҳи техникийи технологияи фаъолияти инноватсионӣ раванди беҳад мураккаб ва дарозмуддат мебошад, ки ба таҳияи санадҳои қонунгузорӣ ва меъёрии ҳуқуқии таъминкунандаи рушди ҷунин пойгоҳ, мавҷудияти захираҳои молиявӣ, нерӯи кадрӣ, таъминоти техникий ва технологӣ ва монанди ин вобаста аст. Дар назар дошта мешавад, ки унсурҳои инфрасохтори инноватсионӣ давра ба давра, вобаста ба имкониятҳои воқеӣ, шароит ва талаботи соҳаҳои иқтисодӣ, сохторҳои

илмӣ ва таҳсилотӣ, ширкат ва корхонаҳои инноватсионӣ, яъне вобаста ба суръати рушди инноватсионӣ дар мамлакат ва дастгирии давлатии фаъолияти инноватсионӣ таъсис дода мешаванд.

Пешбинӣ мегардад, ки зимни таҳияи барномаҳои рушди инноватсионии соҳаҳои иқтисодӣ, соҳаи илм ва маориф, ҳамчунин корхонаҳои алоҳида, нақшаи дурнамои ташаккули пойгоҳи техникаю технологияи фаъолияти инноватсионӣ бо дарназардошти махсусияти онҳо тартиб дода мешавад.

пар. 2. Ташаккул ва тақомули низоми тайёр кардан, тақмил додан ва баланд бардоштани таҳассуси мутахассисон дар самти фаъолияти инноватсионӣ

25) Яке аз ҷузъҳои асосии фаъолияти инноватсионӣ тайёр кардани мутахассисон дар соҳаи инноватсия ва тақмилу баланд бардоштани ихтисоси онҳо дар самти фаъолияти инноватсионӣ мебошад.

Лозим меояд, ки дар муассисаҳои таҳсилоти олии низоми муносири тайёр кардани мутахассисон дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ ташаккул дода шавад. Дар муассисаҳои таҳсилоти олии ҷорӣ намудани ихтисос оид ба фаъолияти инноватсионӣ пешбинӣ карда мешавад, то мутахассисоне тайёр карда шаванд, ки дар азхудкунии асосҳои соҳаи иқтисодии соҳибкории инноватсионӣ, идоракунии лоиҳаҳо, тиҷоратикунонии технологияҳо, менеҷменти технологӣ, маркетинг, назария ва амалияи ҳифз ва ҳимояи ҳуқуқҳои моликияти зеҳнӣ дониш ва малакаҳои касбӣ дошта бошанд. Талаб карда мешавад, ки стандартҳои таҳсилоти ихтисосҳои инноватсионӣ, боздид кардани номгуӣ ихтисосҳои тайёр кардани кадрҳо бо дарназардошти эҳтиёҷот ва дурнамои рушди инноватсионии мамлакат бо ворид намудани тағйири иловаҳои дахлдор ба Таснифи давлатии равишҳо ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шаванд.

Дар баъзе муассисаҳои таҳсилоти олии таъсис додани кафедраҳо оид ба фаъолияти инноватсионӣ ва менеҷмент мувофиқи мақсад аст, ки дар онҳо корҳои илмӣ таҳқиқотӣ оид ба самтҳои инноватсионӣ аз рӯи таҳассуси муассисаи таҳсилоти олии гузаронида мешаванд ва мутахассисон дар ин самтҳо тайёр карда мешаванд. Дар ин кафедраҳо донишҷӯён бояд курси лексияро гӯш кунанд, вобаста ба самти кафедра дар муассисаҳои илмӣ, корхонаҳо, ширкатҳо ва ташкилотҳои, ки ба фаъолияти инноватсионӣ машғуланд, корҳои амалӣ иҷро намоянд, корҳои дипломиро оид ба мавзӯи инноватсионӣ анҷом диҳанд.

Муассисаҳои таҳсилоти олии бояд дурнамои талабот, мониторинги эҳтиёҷот ба кадрҳо дар низоми инноватсия ва вобаста ба ин тартиб додани нақшаи тайёр кардани кадрҳо ташкил намоянд.

Тибқи тавсеаи муассисаи таҳсилоти олии донишҷӯён, аспирантон ва кормандони ҷавонро аз рӯи ихтисосҳои инноватсионӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ (аз ҷумла бо маблағҳои грантӣ) барои таҷрибаомӯзӣ ва таҳсил ба муассисаҳои таҳсилоти хориҷӣ фиристонидан мумкин аст.

Ба низоми муассисаи таҳсилоти олии ворид намудани ҷузъҳои инноватсионӣ зарурати гузаронидани аттестатсия ва аккредитатсияи муассисаҳои таҳсилоти олии ва муассисаҳои тақмили ихтисосро бо дарназардошти ҳамкориҳои фаъолияти илмӣ ва инноватсионӣ ва ба Низомномаи намунавии муассисаи таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани фаъолияти инноватсиониро ба миён меорад.

Меояд, ки оид ба коркарди низоми муносири тақмил ва баланд бардоштани таҳассуси мутахассисон дар самти фаъолияти инноватсионӣ фикр намуд. Оид ба вобаста кардани кадрҳои баландихтисос ба соҳаи инноватсия, фароҳам овардани шароит барои кори эҷодӣ ва рушди касбии

онҳо ва ба ин соҳа ҷалб намудани мутахассисони ҷавон андешидани чораҳо зарур аст. Ба ҳалли ин масъала дар назди институтҳои илмӣ таҳқиқотӣ, муассисаҳои таҳсилоти олий, ҳамчунин дар корхонаҳо, ки ба фаъолияти инноватсионӣ машғуланд, таъсис додани марказҳои махсуси таълимӣ методӣ аз рӯи фанҳои фаъолияти инноватсионӣ мусоидат карда метавонанд.

Дар назар гирифта мешавад, ки пешниҳодоти мушаххас оид ба амалкард ва такмили низоми тайёр кардан, такмил додан ва баланд бардоштани тахассуси мутахассисон дар самти фаъолияти инноватсионӣ инъикоси худро дар барномаҳои рушди инноватсионии вазорату идораҳо, муассисаҳои илмӣ, муассисаҳои таҳсилоти олий ва корхонаҳо меёбад.

пар.3. Ташкили низоми иттилоотӣ дар самти фаъолияти инноватсионӣ

26) Яке аз унсурҳои асосии низоми миллии инноватсионӣ - бо иттилооти илмӣ техникаӣ таъмин намудани фаъолияти инноватсионӣ мебошад, ки созмон додани он аз бисёр ҷиҳат ба вазъ ва рушди умумии системаи технологияҳои иттилоотӣ иртиботӣ дар мамлакат, таъминоти муассисаҳо ва ташкилотҳо бо компютерҳо, пайвастшавии онҳо ба шабакаи байналмилалӣ иттилоотӣ Интернет, гузариш ба истифодаи технологияҳои муосири оптикӣ нахӣ алоқа вобаста аст. Дар солҳои наздик системаи технологияҳои иттилоотӣ иртиботӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд рушди минбаъдаи худро ёбад, ки ин ба ташкил намудани заминаи муосири иттилоотӣ фаъолияти инноватсионӣ имкон медиҳад.

Тамоми муассисаҳо ва ташкилотҳои манфиатдорро бо Интернет-каналҳои бозвотимод ва баландсуръат, ки асоси онҳо каналҳои нуриҳои нахӣ ва техникаи муосири компютерӣ ташкил медиҳанд, таъмин намудан зарур аст. Ин барои гузаронидани видеоконференсияҳо ба мақсади трансфери технологияҳои инноватсионӣ (намоиш додани технологияҳо бо риояи манфиатҳои моликияти зеҳнӣ), табодули таҷрибаи корӣ, ташкили таҳсилоти фосилавӣ ва тайёр кардани мутахассисон дар соҳаи инноватсия (инноваторҳо) имконият фароҳам меоварад.

Мебояд, ки Интернет-портالي ҷумҳуриявии Барнома таъсис дода шавад, механизму тартиби ҷамъоварии иттилоот ва пурра кардани он муайян карда шаванд. Бо ин мақсад ташаккул додани шабакае зарур аст, ки он аз марказҳои иттилоотӣ тамосии ташкилотҳои илмӣ таҳқиқотӣ, муассисаҳои таҳсилоти олий, вазоратҳо, корхона ва сохторҳои дигаре, ки ба раванди инноватсионӣ ҷалб карда шудаанд ва барои гирифтани иттилоотӣ зарурӣ манфиатдор мебошанд, таркиб ёфтааст.

Дар Интернет-портали Барнома иттилоот барои иҷрокунандагони Барнома оид ба рафти иҷроӣ чорабиниҳои Барнома, натиҷаҳои мониторинги ҳолати нерӯи илмӣ, илмӣ техникаӣ ва инноватсионӣ, маълумот оид ба озмунҳои лоиҳаҳои инноватсионӣ, навигарӣ дар соҳаи инноватсия (намоишгоҳҳо, конференсияҳо, симпозиумҳо, семинарҳо оид ба мавзӯҳои Барнома) ҷойгир карда мешаванд.

27) Ба таври васеътар дар Интернет-портали Барнома маълумотҳои зерин ҷойгир карда мешаванд:

- оид ба коркардкунандагони технология ва маҳсулоти инноватсионӣ;
- оид ба истеъмолкунандагони инноватсияҳо;
- оид ба нерӯи илмӣ ва илмӣ техникаи мамлакат, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ, татбиқи амалии коркардҳо;
- оид ба нахрияҳои илмӣ олимони Тоҷикистон дар мамлакат ва берун аз он;
- оид ба дархостҳои патентгирӣ ба ихтироот;
- оид ба иҷроӣ лоиҳаҳо бо дастгирии молиявии ташкилот ва фондҳои

байналмилалӣ;

- оид ба коркардҳои навтарини инноватсионӣ;
- оид ба ташкилотҳои, ки ҷиҳати тиҷоратикунони коркардҳои инноватсионӣ фаъолияти маркетингӣ мебаранд;
- оид ба пойгоҳи техникаю технологияи соҳаҳои гуногуни иқтисодиёт, марказ ва муассисаҳои илмю таҳқиқотӣ, корхонаҳо ва монанди инҳо;
- оид ба манбаҳои маблағгузори инноватсияҳо;
- оид ба таҳия ва қабули санадҳои меъёрий дар самти фаъолияти инноватсионӣ;
- оид ба захираҳои кадрӣ дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ;
- оид ба вазъи иқтисодиёт дар мамлакат, воридот ва содирот, нархи мол ва маҳсулоти воридшаванда, ҳаҷми фурӯши онҳо дар марзи мамлакат.

28) Барои самарабахш фаъолият намудани Интернет-портали Барнома ва шабакаи марказҳои иттилоотию тамосӣ мебоҷад корҳои оид ба фароҳам овардани захираҳои зарурии иттилоотӣ ва таҳлили дар соҳаи илм, маориф ва фаъолияти инноватсионӣ анҷом дода шаванд, то манфиат ва дархостҳои ҳам иҷрокунандагони Барнома ва ҳам истеъмолкунандагони дигари маҳсулот ва хизматрасониҳои зеҳнӣ таъмин карда шаванд.

Интернет-портали Барномаро дар муассисаи давлатии "Маркази миллии патенту иттилоот"-и Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷой додан ба нақша гирифта шудааст, ки он минбаъд ба маркази асосии иттилоотии Низоми миллии инноватсионӣ табдил хоҳад шуд.

пар. 4. Ҳамкории байналмилалӣ дар самти фаъолияти инноватсионӣ

29) Дар ҷаҳони муосир вобаста ба шароити ҷаҳонишавӣ ҳеҷ як мамлакат қудрате надорад, ки дар алоҳидагӣ ба роҳи инноватсионии рушд гузарад. Ҳар як мамлакат кӯшиш мекунад, ки ҳамкориро бо мамлакатҳои дигар ба мақсади сохтани иқтисодиёти муосир ва самаранок амалкунанда ба манфиати худ истифода намояд.

Тавсеа ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ афзалияти стратегии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо бисёре аз ташкилотҳои байналмилалӣ ва мамлакатҳои ҷаҳон, аз ҷумла дар самти ҳамкориҳои илмӣ ва илмю техникаи шартнома ва созишномаҳои дорад, ки онҳо ба ҳалли вазифаҳои рушди иқтисодию иҷтимоии мамлакат нигаронида шудаанд.

Дар баробари ин, зимни омода намудани шартномаву созишномаҳои, ки дорои мақсаду маром ва принципҳои умумии ҳамкориҳо мебошанд, бастанӣ шартномаву созишномаҳои алоҳида оид ба ҳамкории илмӣ ва илмю техникаи бо давлатҳои мутараққии иқтисодӣ, ба онҳо манзур намудани пешниҳодҳои оиди ба ин ҳуҷҷатҳо ҳамроҳ кардани муқаррароти ҳамкорӣ дар самти инноватсионӣ беҳад муҳим аст, то барои таҳия ва амалӣ намудани барномаву лоиҳаҳои муштарак асосҳои ҳуқуқӣ фароҳам оварда шаванд.

30) Ҳамкории байналмилалӣ илмӣ, илмю техникаи ва инноватсионӣ махсусан бо дарназардошти он, ки Низоми миллии инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи пайдоиш ва ташаккул қарор дорад, дар самтҳои зерин мусоидат мекунад:

- таҳкими ҳамгироии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар фазои байналмилалӣ илмю технология;
- фароҳам овардани шароити мусоид барои ҳамкориҳои судманд дар соҳаи инноватсия;
- ташаккули инфрасохтори муосири фаъолияти инноватсионӣ;
- иштироки олимони ва мутахассисони хориҷӣ дар амалисозии лоиҳаҳои муштарак инноватсионӣ;
- таъсиси заминаи меъёрии ҳуқуқӣ, ки воридшавии инвеститсияҳои

хориҷиро ба соҳаи илм ва илмию техникӣ ба танзим мебарорад;

- рушди низоми тайёр кардани мутахассисон дар самти фаъолияти инноватсионӣ;

- ба роҳ мондани низоми тиҷоратикунонӣ ва истифодаи амалии технологияҳо, маҳсулот ва хизматрасонии инноватсионӣ.

31) Мисоли равшани ҳамкориҳои самарабахши илмию техникӣ иштироки муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар фаъолияти Маркази байналмилалӣ илмию техникӣ (МБИТ) мебошад. Ин ҳамкориҳо бо шарофати ҳамроҳ шудани Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Созишномаи таъсиси ин марказ имконпазир гардид.

Маркази байналмилалӣ илмию техникӣ, ки онро Иттиҳоди Аврупо, ШМА, Ҷопон, Канада, Кореяи Ҷанубӣ, Норвегия маблағгузорӣ мекунанд, гузаронидани таҳқиқотро, аз ҷумла дар муассисаҳои илмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маблағгузорӣ кардани лоиҳаҳои маъқулдонистаи МБИТ дастгирӣ менамояд. МБИТ маблағгузори мустақими кормандон - иҷрокунадагони лоиҳа ва маблағгузори маҳдуд барои харидорӣ намудани таҷҳизоти илмӣ ва реактивҳо, сафарҳои хизматӣ, баргузори семинарҳо ва конференсияҳо амалӣ менамояд. Тибқи Барномаи дастгирии тиҷоратикунонӣ ва ташаббусҳои инноватсионӣ, МБИТ таваҷҷӯҳи махсусро ба масъалаҳои ҳавасмандгардонӣ ҷиҳати тиҷоратикунонии натиҷаҳои бадастомада равона месозад ва иҷрокунадагони лоиҳаҳо ба таҳияи тавсияҳо оид ба трансфери коркардҳо ҷалб менамояд. МБИТ оид ба асосҳои тиҷоратикунонии коркардҳои илмӣ барои кормандони илмӣ ва муассисони Тоҷикистон 6 курс-тренинги омузишӣ доир намуд. Ҳамаи лоиҳаҳои иҷрошуда ва иҷрошавандаи МБИТ дар айни замон дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи мақсаду вазифаҳо ва натиҷаҳои таҳқиқот лоиҳаҳои инноватсионӣ ба шумор мераванд. Бо дастгирии МБИТ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 17 лоиҳа иҷро карда шуда, 27 лоиҳа дар марҳилаи иҷро қарор доранд. Ҳаҷми умумии маблағгузориҳои лоиҳаҳои анҷомёфта ва иҷрошаванда қариб 10 миллион доллари амрикоиро ташкил медиҳад. Дар натиҷаи гузаронидани таҳқиқот донишҳои нави илмӣ ба даст оварда шуда, тавсияҳои амалӣ таҳия ва дар соҳаҳои гуногуни илм ва иқтисодиёт татбиқ карда шудаанд.

Аҳамияти махсусро дар рушди низоми инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкорӣ дар ин самт бо давлатҳои аъзои ИДМ соҳиб аст. Афзалиятҳои сиёсати ИДМ дар соҳаи инноватсия дар Стратегияи рушди иқтисодии ИДМ дар давраи то соли 2020 муайян карда шудаанд, ки онро Шӯрои Сарони ҳукуматҳои ИДМ 14 ноябри соли 2008 тасдиқ намудаанд. -Асоси татбиқи самти инноватсионии ИДМ-ро Барномаи байнидавлатии мақсадноки ҳамкориҳои инноватсионии давлатҳои аъзои ИДМ дар давраи то соли 2020 ташкил медиҳад. Мақсади ин Барнома таъсиси фазаи байнидавлатии инноватсионӣ мебошад, ки низоми миллии инноватсионии ин давлатҳо муттаҳид мегардонад. Дар ҷаҳорҷӯбаи фазаи байнидавлатии инноватсионии давлатҳо ҷораҳои муштарак оид ба рушди илм, ҳавасмандгардонии фаъолияти илмию техникӣ ва инноватсионӣ, татбиқи самараноки технологияҳои нав қабул карда мешаванд, ки онҳо истеҳсоли технологияҳои рақобатпазир, маҳсулот ва хизматрасонӣ, муттаҳидгардонии нерӯи илмию технологӣ ва захираҳо ба самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқот таъмин менамоянд.

Нақшаҳои тасдиқгардидаи амалиётҳо оид ба иҷрои ҷорабиниҳои алоҳидаи Барномаи байнидавлатии мақсадноки ҳамкориҳои инноватсионии давлатҳои аъзои ИДМ дар давраи то соли 2020, натиҷаҳои иҷрои онҳо ва тавсияҳои қабулшуда зимни ташаккул додани Низоми миллии инноватсионӣ ба назар гирифта мешаванд. Мувофиқи мақсад доништа мешавад, ки нақшаи махсуси ҷумҳуриявӣ оид ба амалӣ сохтани Барномаи байнидавлатии

мақсадноки ҳамкориҳои инноватсионии давлатҳои аъзои ИДМ дар давраи то соли 2020 тартиб дода шавад.

пар. 5. Қалб намудани нерӯи илмӣ ба равандроҳои инноватсионӣ

32) Яке аз омилҳои муҳиме, ки ба самарабахши амалкарди низоми инноватсионӣ мусоидат мекунад, дараҷаи қалби нерӯи илмӣ кишвар ба равандроҳои инноватсионӣ мебошад.

Рақобатпазирии иқтисодӣ ба татбиқи қарорҳои навтарини илмӣ ва техникаӣ, суръати навсозӣ, густариши васеи технологияҳои пешқадам ва ҳавасмандгардонии истеҳсолоти илмӣ талаб вобаста аст. Бинобар ин, фароҳам овардани шароити зарурӣ барои тавлиди донишҳои нави илмӣ ва технологӣ, дастгирии илмӣ бунёдию амалӣ ва ба эҳтиёҷоти иқтисодӣ нигаронидани онҳо ҳеле муҳим аст. Тараққи додани илм ва технология барои тақмили иқтисодӣ ва ба вучуд овардани низоми иқтисодӣ рақобатпазир замина мебошад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нақш ва мавқеи илм дар мамлакат дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи илм ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника" ва Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2011-2015 (Таҳрири нав), ки онҳо муҳимтарин ҳуҷҷатҳои муайянкунандаи сиёсати давлатӣ оид ба илму техника мебошанд, муқаррар карда шудаанд. Моҳияти сиёсати давлатӣ оид ба илму техника, ки ба эътирофи илм ҳамчун яке аз афзалиятҳои миллӣ асос ёфтааст, ташаккул додани чунин низоми давлатии самарабахши дастгирии илм мебошад, ки он бояд мутамарказгардонии имкониятҳо ба самтҳои барои мамлакат афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ, суръатбахши ташаккули инфрасохтори инноватсионӣ ва истифодаи амалии инноватсияҳо, коркарди технологияҳои рақобатпазир, талабгори коркардҳои илмӣ аз тарафи истеҳсолот, ҳавасмандгардонии фаъолияти илмӣ ва инноватсионӣ, нуфузи баланд ва қалби бештари меҳнати илмӣ, ҳамгироии илм ва маориф, ба вучуд овардани шароити мусоид барои тайёр кардани олимони мутахассисони ҷавон таъмин намояд.

Дар Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2011-2015 (Таҳрири нав) самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ муайян карда шудаанд. Соли 2010 аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Номгӯи самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2012 (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 март соли 2010 №167) тасдиқ шудааст. Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, академияҳои соҳавӣ, тамоми муассисаҳои илмӣ таҳқиқотӣ ва ташкилотҳои соҳаи илм аз рӯи самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ таҳқиқот гузаронида, дар амалисозии самтҳои муҳимтарини иҷтимоиву иқтисодӣ мамлакат саҳми худро мегузоранд. Таҳқиқот ва коркардҳо аз рӯи самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ бояд ба ҳалли масъалаҳои муҳими илмӣ ва техникаӣ ва технологӣ равона гардида, натиҷаҳои ин таҳқиқот ва коркардҳо бояд технология ва маҳсулоти нави инноватсионӣ бошанд. Муайян кардани афзалиятҳо, аз ҷумла самтҳои нав ва тезрушдкунандаи таҳқиқот имкон медиҳад, ки имкониятҳои зарурӣ ба ин самтҳо мутамарказ гардонидани шуда, заминаи моддӣ техникаӣ мустақкам гардад ва кадрҳои илмӣ тайёр карда шаванд. Дар натиҷа, барои дар сатҳи илмӣ методҳои муосир иҷро кардани корҳои илмӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии коркардҳо ва тиҷоратикунони онҳо шароити мусоид фароҳам меояд.

33) Ба самтҳои таҳқиқоти илмӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон афзалиятдошта такя карда, бо дарназардошти равишҳои рушди илмӣ муосир ва таҷрибаи ҷаҳонии табдил додани донишҳо ба технология ва маҳсулоти

инноватсионии рақобатпазир, самтҳои зерини ояндадори таҳқиқоти илмиро ҷудо намудан мумкин аст, ки дар асоси онҳо лоиҳаҳои инноватсионӣ тартиб дода мешаванд: нанотехнологияҳо ва наномавод;

- маводи филизии конструксионӣ (созандагӣ);
- маводи полимерии композитсионӣ;
- манбаҳои барқароршавандаи энергия;
- технологияҳои сарфакунандаи энергия ва сарфакунандаи захираҳои аз ҷиҳати экологӣ беҳатар;
- муътадилгардонии қори гидроқисмҳо (гидроузелҳо) бо истифодаи усулҳои моделсозии математикӣ; биотехнология;
- гуногуншаклии биологӣ, генофонди ҳайвонот ва растаниҳо, захираҳои биологӣ;
- тағйирёбии иқлим, мониторинги муҳити зист, пешгирии фалокатҳои табиӣ ва техногенӣ; технологияи биотиббӣ;
- ташкил, пешгирӣ ва табобати касалиҳои инсон; технологияи истеҳсоли доруҳои нави табобатӣ, аз он ҷумла бо истифодаи маҳсулоти хоми маҳаллӣ.

34) Пешбинӣ мегардад, ки ба Нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи Барнома ҳамчунин тартиб додани номгуӣи лоиҳаҳои инноватсионӣ низ дохил карда мешавад. Номгуӣи лоиҳаҳои инноватсиониро мувофиқи мақсад аст, ки пас аз ҳар як се сол тартиб дода, ба вазорату идораҳо, ташкилотҳои илмию таҳқиқотӣ, муассисаҳои таҳсилоти олӣ, корхонаву ширкатҳо фиристонида шавад. Иҷрои лоиҳаҳо ба тағйиноти мақсаднок аз ҳисоби фондҳои давлатӣ, аз маблағҳои буҷетие, ки ба академияҳои илмҳо, муассисаҳои таҳсилоти олӣ, муассисаҳои илмию таҳқиқотии соҳавӣ аз рӯи бахши "Илм" ҷудо мешаванд, ҳамчунин аз ҳисоби маблағҳои хусусии корхонаву ширкатҳо, ки ба фаъолияти инноватсионӣ машғуланд, фондҳои венчури ва манбаҳои дигари ғайрибуҷетӣ маблағгузори қардан мумкин аст. Ҳамчунин, гузаронидани озмуноҳои лоиҳаҳои инноватсионӣ низ ба нақша гирифта мешавад, ки маблағгузориҳои онҳо ҳам аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ (аз ҷумла, тибқи озмуни фонди президентии таҳқиқоти бунёдӣ) ва ҳам аз ҳисоби манбаҳои ғайрибуҷетӣ амалӣ карда мешавад.

Самаранокии иштироки нерӯи илмӣ дар равандҳои инноватсионӣ аз бисёр ҷиҳат ба он вобаста аст, ки муассисаҳои илмию таҳқиқотии академияҳои илмҳо, муассисаҳои илмию таҳқиқотии соҳавӣ, муассисаҳои таҳсилоти олӣ то ҷӣ андоза дастҷамъона, мақсаднок ва муташакилона метавонанд мавзӯҳои таҳқиқот ва коркардҳои худро ба самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ мутобиқ созанд, онҳоро ба талаботи амалия наздик кунанд ва кӯшишро ба ҷустуҷӯи равишҳои ҷиҳати табдил додани коркардҳо ба технология, маҳсулот ва хизматрасонии инноватсионӣ равона намоянд.

Вобаста ба ин, масъулияти махсус ба зиммаи Шӯрои ҳамоҳангсозии қорҳои илмию таҳқиқотӣ дар соҳаи илмҳои табиатшиносӣ, техникӣ, тиббӣ, гуманитарӣ ва ҷамъиятшиносӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор мешавад. Шӯрои мазкур бояд қори худро оид ба гузаронидани экспертизаи барномаву лоиҳаҳо, ки барои маблағгузори аз буҷети давлатӣ пешниҳод мешаванд, такмил дода, мутобиқати онҳоро ба самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ ва рушди иҷтимоиву иқтисодии кишвар муайян кунанд ва аҳамияти натиҷаҳои ҷашмдошт (ниҳой)-и таҳқиқотиро барои рушди инноватсионӣ арзёбӣ намоянд.

Бо дарназардошти он, ки фаъолияти ихтироъкорӣ ва истифодаи амалии ихтироъот яке аз омилҳои муҳими баланд бардоштани сатҳи фаъолияти инноватсионӣ мебошад, лозим меояд, ки барои беҳтарсозии ташкили таҳқиқоти патентӣ, қорҳои патентии ҳуқуқӣ ва литсензионӣ, дастгирии олимони ва қормандони илмию техникӣ, ки ба фаъолияти ихтироъкорӣ

машғуланд, корҳои зиёде бояд ба сомон расонида шаванд.

Ҳамин тариқ, дар мамлакат барои ҷалби фаъоли нерӯи илмӣ дар равандҳои инноватсионӣ шароити муайян мавҷуд аст. Вазифа аз он иборат аст, ки бо зоҳир кардани ташаббус ва кордонӣ онҳо оқилона истифода карда шаванд ва минбаъд, ба қадри ҷамъ шудани таҷриба дар самти фаъолияти инноватсионӣ низоми мукамалтари иштироки олимон ва мутахассисон дар онҳо ташаккул дода шавад.

пар. 6. Вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаҳои иқтисодиёт,
маориф ва тандурустӣ

а) Вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаи энергетика ва саноат:

35) Татбиқи стратегияи рушди иқтисодӣ рушди истеҳсолоти баландтехнологииро талаб мекунад, ки он бояд имконияти истеҳсол кардани маҳсулоти илмталаб, ташаккули нерӯи содиротии ин истеҳсолот, баланд бардоштани сатҳи технологияи корхонаҳоро тавассути дастовардҳои илмӣ ва техникаи ватанӣ ва ҷаҳонӣ соҳиб бошад.

36) Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рушди бозори дохилии маҳсулоти илмӣ ва техникаи ҳоло ба сатҳи зарурӣ нарасидааст. Имрӯз чунин масъалаҳо боиси нигаронӣ мебошанд:

- сатҳи пасти талабот ба дастовардҳои инноватсионӣ;
- ба пардохти маблағ қобилият надоштани истеъмолкунандагони ватанӣ, ки ба маҳсулоти баландтехнологӣ манфиатдор мебошанд;
- рақобати суст дар бозорҳои дохилӣ дар байни истеҳсолкунандагон ва дастраскунандагони техника ва технологияҳои нав.

37) Яке аз махсусиятҳои комплексҳои энергетикӣ ва саноати Тоҷикистон рушди нокифояи инфрасохтори технологӣ бо нерӯи ками содиротӣ ва сатҳи хеле пасти истифодаи иқтидорҳои истеҳсолӣ мебошад. Аксарияти корхонаҳоро дар ояндаи наздик масъалаи аз даст додани рақобатпазирӣ на танҳо дар бозорҳои берунӣ, балки дар бозорҳои дохилӣ низ таҳдид мекунад. Яке аз муҳимтарин сабабҳои ин, бешубҳа афзоиши нарх ба ҳомилони энергетикӣ мебошад, ки дар натиҷаи он истеҳсолоти зиёдмасрафи ватанӣ метавонад камрақобатпазир гардад.

38) Ба мақсади паст кардани таъсири омилҳои нобоби зикршуда дар соҳаҳои саноат зарур аст, ки самтҳои зерини дастгирии давлатӣ ва ҳавасмандгардонии фаъолияти инноватсионӣ амалӣ карда шаванд:

- дастгирии молиявӣ ба таъсис ва татбиқи инноватсияҳо, мутамарказ гардонидани захираҳои молиявӣ, моддию техникаӣ ба самтҳои афзалиятдоштаи илмӣ ва техникаӣ ва фаъолияти инноватсионӣ;
- дастгирии қарздиҳӣ (кредитӣ);
- имтиёзҳои андозӣ;
- сиёсати амортизатсионӣ ва гумрукӣ, ки фаъолияти инноватсиониро ҳавасманд мегардонад;
- мусоидат ба ҷалби моликияти зеҳнӣ дар гардиши иқтисодӣ (хоҷагӣ).

39) Бозсозии сохторӣ ва баланд бардоштани рақобатпазирии истеҳсолоти саноатӣ барои муайян кардани афзалиятҳои рушди ҳар як соҳа ва дарназардошти сохтори мавҷуда дар минтақаҳои ҷумҳурӣ, равишҳои гуногунро талаб мекунад.

40) Фаъолияти инноватсионии Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2011-2020 ба ҳалли вазифаҳои зерини асосӣ равона карда мешавад:

- мутамарказгардонии нерӯи илмӣ ва илмӣ ва техникаӣ ба самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ ва рушди энергетикаю саноат;
- таъмини рақобатпазирии маҳсулот бо дарназардошти талаботи

бозори ҷаҳонӣ ва эҳтиёҷоти дохили кишвар;

- бозсозии сохтори саноат дар минтақаҳо, ки ба захираҳои аз берун воридшаванда ҳеле саҳт вобастагӣ доранд;

- ташкили истеҳсолоти саноатии маҳсулоти рақобатпазирӣ воридотивазкунанда аз ашёи хоми маҳаллӣ дар асоси ихтирооти олимон, ихтироъкорон ва навоарон ва бо ҷалби технологияҳои нави хориҷӣ;

- ба гардиши иқтисодӣ ҷалб намудани захираҳои соҳавӣ ва маҳсулоти дахлдор дар асоси татбиқи дастовардҳои илмӣю техникӣ;

- афзоиш додани истеҳсолоти маҳсулоти илмталаб;

- кам кардани истеҳсолоти маҳсулоти зиёдмасраф ва нерӯталаб;

- таҳия ва татбиқи чорабиниҳо, ки ба ҳавасмандгардонии фаъолияти инноватсионии корхонаҳои саноатӣ ва истифодаи ихтирооти технологияҳои илмӣю техники навин равона карда шудаанд;

- кам кардани ҳиссаи хароҷот ба захираҳои энергетикӣ, ашёи хом ва мавод дар арзиши маҳсулот;

- коркард ва истифодаи механизм ва тартиби маблағгузориҳои лоиҳаҳои инноватсионӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ ва хусусии корхонаҳо, қарзҳои бонкӣ, грантҳо ва ғайра;

- тақмили корхонаҳои истеҳсолӣ ва азнавтаҷҳизонидани онҳо;

- дастгирии соҳибқориҳои инноватсионӣ ва ташаккули инфрасохтори инноватсионӣ (таъсиси марказҳои технологӣ, технопаркҳо, корхонаҳои илмӣю истеҳсолӣ ва бюрои таҷрибавию конструкторӣ ва бо таҷҳизоти муосири илмӣ, техникӣ ва технологӣ таъмин намудани онҳо);

- ҳавасмандгардонии таъсиси корхонаҳои хурди инноватсионӣ дар тамоми соҳаҳои саноат;

- таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ аз рӯи самтҳои афзалиятдоштаи рушди энергетика ва саноат (рӯйхати лоиҳаҳои инноватсионии пешниҳодшуда дар замима ба Барнома оварда шудааст).

б) Вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаи комплекси агросаноатӣ:

41) Мақсади стратегии рушди маҷмӯи агросаноатӣ ба вучуд овардани низоми самараноки истеҳсолоти агросаноатӣ мебошад, ки он қобилияти таъмини амнияти озуқаворӣ мамлакат ва сатҳи баланди нерӯи содиротӣ аз ҷиҳати иқтисодӣ мақсаднокро дорад.

Ноилшавӣ ба ин мақсад аз бисёр ҷиҳат ба он вобаста мебошад, ки равишҳои инноватсионӣ ба ҳалли масъалаҳои мавҷуда то чӣ андоза муайян карда мешаванд.

Дар истеҳсолоти кишоварзии имрӯза дар Ҷумҳурии Тоҷикистон душвориҳои зиёде ҷой доранд. Ба сабаби нокомил будани низоми идора мақомоти поёнии идора дар соҳаи кишоварзӣ суст шуда, муносибатҳои ҳамгироии байни молистеҳсолкунандагони корхонаҳои коркардкунанда ва шабакаҳои савдо коста гардидаанд.

Омилҳои иқтисодӣ, аз ҷумла болоравии нарх ба ҳомилони энергетикӣ ва воситаҳои дигари моддию техникии дар соҳа истифодашаванда ба рушди кишоварзӣ таъсири манфӣ мерасонанд, ки ин имконияти молистеҳсолкунандагони кишоварзиро ҷиҳати васеъсозии тақрористеҳсолкунӣ ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ, гузариш ба технологияҳои нави захирасарфакунанда ва дар ин замина таъмин намудани татбиқи модели рушди босуръати иқтисодӣ маҳдуд мекунад. Дар натиҷа, вазъи ғайритабӣ ба вучуд омадааст - майдонҳои зиёди заминҳои, ки таъйиноти кишоварзӣ доранд, дар шароити норасоии ғизои хусусӣ ва афзоиши ҳаҷми воридоти он истифода намегарданд.

Раванди инноватсионӣ дар маҷмӯи агросаноатӣ хусусияти худро дорад, ки он ба истеҳсолоти агросаноатӣ, пеш аз ҳама ба қисми асосии таркибии он - кишоварзӣ алоқаманд аст.

42) Хусусиятҳои асосие, ки ба ташаккул ва рушди пешрафти

инноватсионӣ дар маҷмӯи агросаноатӣ таъсир мерасонанд, инҳо мебошанд:

- миқдори зиёди намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ;
- гуногунии назарраси минтақаҳои алоҳидаи мамлакат аз рӯи шароити истеҳсолот;
- вобастагии қавии технологияҳои истеҳсолот дар кишоварзӣ ба шароити табиӣ ва иқлимӣ;
- миқдори зиёди шакл ва алоқаҳои гуногуни молистеҳсолкунандагони соҳаи кишоварзӣ бо сохторҳои инноватсионӣ;
- набудани механизми ташкилию иқтисодии мушаххас ва илман асосноки интиқоли дастовардҳои илм ба молистеҳсолкунандагони соҳаи кишоварзӣ, ки ба ин сабаб соҳа дар самти татбиқи инноватсияҳо дар истеҳсолот қафо мондааст.

43) Бо мақсади кам кардани таъсири омилҳои номусоиди зикршуда дар соҳаи кишоварзӣ зарур аст, ки самтҳои зерини дастгирии давлатӣ ва ҳавасмандгардонӣ дар самти фаъолияти инноватсионӣ татбиқ карда шаванд:

- баланд бардоштани самаранокии рушди илмию комплекси агросаноатӣ;
- таъмини меъёрӣ ва ҳуқуқии фаъолияти инноватсионӣ, ҳифзи объектҳои моликияти зеҳнӣ ва ҷорӣ намудани онҳо дар гардиши иқтисодӣ (хоҷагӣ);
- суръатбахшии татбиқи дастовардҳои илм, техника ва таҷрибаи пешқадам дар истеҳсолоти кишоварзӣ;
- рушди инфрасохтори раванди инноватсионӣ, низоми сертификатдиҳӣ ва пешбурди коркардҳои илмию техникӣ, тайёр кардан ва такмил додани кадрҳо;
- рушд ва такмили фаъолияти иттилоотӣ;
- дастгирии давлатии молистеҳсолкунандагони соҳаи кишоварзӣ ба мақсади барқарорсозии пардохтпазирии онҳо ва имконияти татбиқи фаъолияти инноватсионӣ;
- ташаккули механизми иқтисодии идоракунӣ ва ҳавасмандгардонии лоиҳаҳои инноватсионӣ дар тамоми соҳаҳои маҷмӯи агросаноатӣ.

44) Фаъолияти инноватсионӣ дар соҳаи маҷмӯи агросаноатӣ ба ҳалли вазифаҳои зерин мутамакказ гардонида мешавад:

- таъмини рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ бо роҳи беҳтар кардани сифати он;
- кам кардани хароҷот дар истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ;
- татбиқи технологияи захирасарфакунда, таҷҳизоти техникӣ ва такмил додани соҳаи аграрӣ;
- таъсиси инфрасохтори инноватсионӣ дар маҷмӯи агросаноатӣ;
- дастгирии фаъолияти инноватсионии институтҳои Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон;
- татбиқи агротехнологияҳо, ки ба даст овардани ҳосили баланд ва аз ҷиҳати экологӣ тоза маҳсулоти кишоварзиро таъмин мекунанд;
- баланд бардоштани самаранокии таҳқиқоти илмие, ки ҷиҳати ба вуҷуд овардани навъҳои нави рақобатпазир, воридотивазкунандаи зироатҳои кишоварзӣ, коркарди технологияҳои интенсификатсияи истеҳсолоти кишоварзӣ, баланд бардоштани ҳосилхезии хок, истифодаи усулҳои ҳамгирозандаи мубориза бар зараррасонандаҳои кишоварзӣ нигаронида шудаанд;
- рушди биотехнология ва истифодаи дастовардҳои он дар маҷмӯи агросаноатӣ;
- дастгирии коркард ва истифодаи технологияҳои ветеринарӣ;
- таҳияи лоиҳаҳои инноватсионӣ оид ба самтҳои афзалиятноки рушди маҷмӯи агросаноатӣ (рӯйхати лоиҳаҳои пешниҳодшуда дар Замимаи Барнома оварда мешавад).

в) Вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаи маориф:

45) Ояндаи соҳаи маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз бисёр ҷиҳат ба сатҳи ташкилӣ ва самаранокии фаъолияти илмӣ, илмию таҳқиқотӣ ва инноватсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмию таҳқиқотии низоми маориф вобастагӣ дорад. Бо дарназардошти ин мақсади стратегӣ - нигоҳдорӣ ва рушди нерӯи илмию техникий мактабҳои олии, комплекси илмӣ ва инноватсионии соҳаи маориф, ҳамбастагии илм ва истеҳсолот, тайёр кардани мутахассисони баландихтисос, кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ ва нерӯи инноватсионӣ барои ҳалли масъалаҳои иҷтимоию иқтисодӣ зарур мебошад.

46) Барои ноил гаштан ба ин мақсад ҳалли вазифаҳои зерин зарур аст:

- тараққӣ додани таҳқиқоти илмӣ ҳамчун асоси омодакунии мутахассисони муосир;

- рушди афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ, ки ба такмили соҳаи маориф, беҳтар кардани сифати тайёр кардан ва баланд бардоштани ихтисоси кадрҳои илмию омӯзгорӣ равона карда шудааст;

- муайян кардани самтҳои афзалиятноки фаъолияти инноватсионӣ дар соҳаи маориф;

- мутобиқатгардонии таҳқиқоти бунёдӣ ва амалӣ ба коркарди технологияҳо, маҳсулот ва хизматрасонии инноватсионӣ;

- ташаккул ва равона кардани комплексҳои таълимӣ илмӣ ва инноватсионии соҳаи маориф ба гузаронидани силсилаи пурраи таҳқиқот ва коркардҳо, ки бо тайёр кардани маҳсулоти ниҳой анҷом меёбанд;

- такмил додани низоми маблағгузорию фаъолияти илмӣ, илмию техникий ва инноватсионӣ, мутамарказ гардонидани имкониятҳо дар самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқот;

- коркард ва дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ татбиқи намудани технологияҳои инноватсионии таълимӣ тарбиявӣ;

- фароҳам овардани шароит барои дастгирии ҳуқуқӣ ва ташкилии корхонаҳои хурди инноватсионӣ ва марказҳои инноватсионӣ, ки дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои дигари таълимӣ таъсис дода шудаанд;

- дастгирии рушди инфрасохторҳои инноватсионӣ (технопаркҳо, марказҳои инноватсионии технологӣ, комплексҳои инноватсионии саноатӣ, марказҳои литсензиядиҳӣ ва сертификатдиҳӣ, маркетинг);

- фароҳам овардани шароит барои тайёр кардан ва бозомӯзии кадрҳо дар соҳаи инноватсия ва соҳибқорӣ илмию технологӣ, ки баландбардорӣ фаъолияти инноватсиониро дар соҳаи маориф ва тиҷоратикунонии натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ таъмин менамоянд;

- такмил ва рушди заминаи ҳуқуқӣ илм ва фаъолияти инноватсионӣ, бо дарназардошти ҳифзи моликияти зеҳнӣ ба натиҷаҳои фаъолияти илмӣ, илмию техникий ва инноватсионӣ, ҳалли объектҳои моликияти зеҳнӣ ба гардиши иқтисодӣ (ҳоҷагӣ);

- рушди шабакаи ягонаи телекоммуникатсионии соҳаи маориф ва татбиқи истифодаи васеи технологияҳои муосири инноватсионӣ коммуникатсионӣ;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти сохторҳои инноватсионии муассисаҳои

таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмию таҳқиқотии соҳаи маорифи мамлакат.

47) Иҷрои вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаи маориф имконият медиҳад, ки илм дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба комплекси самаранок амалкунандаи илмию техникий ва инноватсионии ҷавобгӯи стандартҳои муосири ҷаҳонӣ табдил дода шавад.

г) Вазифаҳои рушди инноватсионии соҳаи тандурустӣ:

48) Мақсади асосии рушди инноватсионии низоми тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон беҳтар кардани саломати аҳолии мебошад, ки барои он коркард ва дар ташкилотҳои тандурустӣ татбиқи намудани усулҳои баландтехнологии ташхис, таъбабат ва пешгирии касалиҳо, технологияҳои барқарорсозӣ ва бо таъба ба дастовардҳои муосири ҷаҳонӣ дар соҳаи коркарди технологияҳои инноватсионии биотиббӣ дар амалияи тиббӣ истифода кардани онҳо зарур аст.

49) Барои муваффақ гардидан ба ин мақсадҳо таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ дар муҳимтарин самтҳои зерин пешбинӣ мегардад:

- Касалиҳои сироятӣ. Дар Тоҷикистон ҷунин касалиҳои сироятӣ мисли гепатитҳои вирусӣ, зуком, сил ва домана паҳн гардидаанд. Вирусҳо ва бактерияҳо, ки боиси ин касалиҳо мегарданд, на танҳо навъи худро тағйир медиҳанд, балки ба доруҳои истифодашаванда мутобиқ мешаванд (асосан ба антибиотикҳо). Бинобар ин, ҷустуҷӯҳои илмӣ ва дастовардҳои дар соҳаи генетика ва иммуногенетикаи вирусҳо ва бактерияҳо имкон медиҳанд, ки механизмҳои навътағйирдиҳии онҳо фаҳмида шаванд ва ба коркарди усулҳои нави таъбабат мусоидат намоянд.

- Солимии репродуктивӣ. Гузаронидани таҳқиқоти илмӣ дар ин соҳа барои коркард ва татбиқи усулҳои нави пешгирӣ ва таъбабати бемориҳои занон дар давраи ҳомиладорӣ ва ҳифзи саломати онҳо аз таъбироти омилҳои манфии муҳити зист беҳад муҳим аст.

- Остеопатия. Сабабҳои бемории остеопатия гуногун аст ва таҳияи тавсияҳо оид ба бартарафсозии онҳо замина барои пешгирӣ ва таъбабати ин бемории вазнин мебошад.

- Бемориҳои саратонӣ. Масъалаи муҳим ин пешгирӣ ва ташкили пешакии бемориҳои саратонӣ мебошад. Истифодаи дастгоҳҳои муосири ташхисӣ дар мувофиқат бо коркарди усулҳои нави генетикӣ ва радиоимунологии муайян кардани аломатҳои пешакии бемориҳои саратонӣ имкон медиҳад, ки самаранокии таъбабати ин бемориҳо хеле баланд бардошта шавад.

- Бемориҳои дилу рағҳо. Дар муассисаҳои тиббии Тоҷикистон усулҳои муосири таъбабати узвҳои хунгард истифода мешаванд. Барои рушди минбаъдаи кардиология ва истифодаи самаранокии технологияҳои нави тиббӣ дар муассисаҳои таъбабатӣ шароити мусоид мавҷуд аст (заминаи моддию техникаи муассисаҳои илмӣ ва тиббӣ, кадрҳои баландихтисос, сатҳи баланди таҳқиқоти илмӣ).

- Бозгузшти узвҳо ва технологияи истифодаи ҳуҷайраҳои бунёдӣ. Усулҳои бозгузшти узвҳо ва истифодаи ҳуҷайраҳои бунёдӣ дар мамлакатҳои пешрафта хеле босуръат рушд мекунад. Дар айни замон, дар мамлакатаи мо заминаҳои ин самти тиб гузашта мешаванд, аз ҷумла Маркази транспланталогияи узвҳо ва истифодаи ҳуҷайраҳои бунёдӣ барои таъбабати бемориҳои дилу рағҳо ва ҷигар таъсис дода шудааст. Барои таҳия ва истифодаи лоиҳаҳои инноватсионӣ дар ин самти тиб имкониятҳо фароҳам оварда шудаанд.

- Коркард ва истифодаи доруҳои нави таъбабатӣ. Новобаста ба он, ки Тоҷикистон аз растаниҳои таъбабатӣ бой аст, ҳоло аз ашёи хоми маҳаллӣ доруҳои таъбабатӣ хеле кам коркард мешаванд. Дар айни замон, бисёре аз намудҳои растаниҳои таъбабатӣ хеле хуб омӯхта шудаанд ва барои коркарди технологияҳои ҳосил кардани доруҳои таъбабатӣ ва азхудкунии истеҳсолоти он дар корхонаҳои дорусозии мамлакат имконияти мусоид вучуд дорад.

50) Номгӯии лоиҳаҳои инноватсионӣ дар соҳаи тандурустӣ дар Замиаи Барнома оварда мешаванд.

Татбиқи лоиҳаҳои пешниҳодшуда ба рушди минбаъдаи таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи тиб ва беҳтарсозии солимии аҳолии мусоидат мекунад.

4. Таъмини молиявии татбиқи Барнома

51) Яке аз шартҳои муҳимтарини татбиқи Барнома ташаккули низоми муассир ва самаранок амалкунандаи маблағгузори фаъолияти инноватсионӣ мебошад. Манбаи асосии таъминоти захиравии амалисозии Барнома – маблағгузори давлатии буҷетӣ, ҳамчунин маблағҳои ғайрибуҷетӣ, маблағҳои хусусии ташкилоту корхонаҳои, ки ба истеҳсоли маҳсулоти инноватсионӣ машғуланд, маблағҳои бонкҳо, ташкилотҳои суғуртавӣ ва сохторҳои дигари молиявӣ ба ҳисоб мераванд. Сиёсати молиявӣ бояд ба мутамарказ гардонидани захираву имкониятҳо ба самтҳои асосӣ нигаронида шавад. Ҳукумати мамлакат барои таъсис ва дастгирии инфрасохтори инноватсионӣ, иҷрои лоиҳаҳои инноватсионӣ, ки барои рушди иҷтимоию иқтисодии мамлакат аҳамияти муҳим доранд, иҷрои фармоишҳои давлатӣ, ки барои рушди иҷтимоию иқтисодии мамлакат аҳамияти муҳим дорад, иҷрои фармоишҳои давлатӣ барои истеҳсоли маҳсулоти инноватсионӣ маблағҳои молиявии мақсаднок ҷудо менамояд. Яке аз самтҳои муҳимтарини маблағгузорӣ аз маблағҳои буҷетӣ тайёр кардани кадрҳои барои фаъолияти инноватсионӣ мебошад. Лозим меояд, ки низоми сиёсати қарзу андоз, пешниҳоди имтиёз ба ташкилоту корхонаҳо, аз ҷумла корхонаҳои хурд ва миёнаи инноватсионӣ, ки маҳсулоти инноватсионӣ истеҳсол мекунанд, такмил дода шавад.

Маблағҳоеро, ки аз рӯи баҳши "Илм" ба муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таъсилоти олии ҷудо мешаванд, дар асоси озмун барои дастгирии лоиҳаҳои ояндадор ва муҳимтарини инноватсионӣ истифода кардан мумкин аст.

Дар назар дошта мешавад, ки ҳангоми қабули қарорҳо оид ба маблағгузори лоиҳаҳои инноватсионӣ равишҳои бозоргонӣ истифода карда мешаванд, аз ҷумла талаботе, чун рақобатпазирии баланди технология ва маҳсулот, ҷудокунии маблағҳои молиявӣ дар асоси озмун, амалкарди низоми баргашти маблағгузорӣ ва имконияти тиҷоратикунонии технология ва маҳсулот, самаранокии трансфераи технологияҳо пешниҳод карда мешаванд.

Мебояд, ки таваҷҷӯҳи асосӣ ба ҷустуҷӯи мутобикати мӯътадили дастгирии давлатӣ бо маблағгузори тиҷоратӣ дар заминаи таъсис ва амалкарди фондҳои венчурии рушди технологӣ – сохтори асосии тиҷоратикунонии лоиҳаҳои инноватсионӣ равона карда шавад, ки он ҷалб ва хароҷоти самаранокро бо баргардонидани захираҳои молиявӣ ва моддӣ таъмин менамояд. Фондҳои венчуриро, ки ба инвеститсияҳо дар сармояи ташкилотҳои инноватсионӣ махсусгардонида шуда мебошанд, аз ҳисоби маблағҳои корхонаҳои, ки ба фаъолияти инноватсионӣ машғуланд, маблағҳои бонкҳо, ташкилотҳои суғуртавӣ ва сохторҳои дигари молиявӣ таъсис додан мумкин аст.

Бо мақсади дастгирии фаъолияти инноватсионӣ таъсиси фонди инноватсионии Тоҷикистон, фондҳои инноватсионии мақомоти ҷумҳуриявӣ идораи давлатӣ, ташкилотҳои дигари давлатии тобеи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ мегардад.

52) Барои иҷрои чорабиниҳои Барнома манбаҳои ғайрибуҷетии маблағгузорӣ – маблағҳои хусусии ташкилоту корхонаҳои, ки ба истеҳсоли маҳсулоти инноватсионӣ машғуланд, фондҳои ғайрибуҷетии инвеститсионӣ ва инвесторҳои хусусӣ, ки дар баланд бардоштани сифати маҳсулот ва хизматрасониҳо манфиатдор мебошанд, қарзҳои бонкҳои тиҷоратиро истифода кардан мумкин аст. Ба сифати манбаҳои ғайрибуҷетии маблағгузорӣ ҳамчунин маблағҳои ташкилотҳои инноватсионӣ ва инвеститсионии хориҷӣ, фондҳо ва ширкатҳои хориҷӣ, сарпарастҳо

(спонсорҳо) ва манбаъҳои дигар низ истифода шуда метавонанд, агар ҷудокунӣ ва истифодаи ин маблағҳо ҳилофи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон набоянд.

Нишондиҳандаҳои дурнамои мақсадноки хароҷоти молиявӣ, манбаъҳо ва ҳаҷми маблағгузориҳои зимни таҳияи чорабиниҳои алоҳидаи Барнома муайян карда мешаванд. Нишондиҳандаҳои хароҷоти молиявиро вобаста ба имкониятҳои буҷети давлатӣ, воридоти воқеии маблағҳои ғайрибуҷетӣ ва аниқшавии талабот ба маблағҳои молиявӣ тағйир додан мумкин аст.

5. Идоракунии татбиқи Барнома. Мониторинг, нишондиҳандаҳо ва арзёбии самаранокии татбиқи Барнома

53) Идоракунии татбиқи Барнома ва назорати рафти иҷрои чорабиниҳои Барнома ба зиммаи Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор мешавад. Дар назди Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон Шӯрои Ҷамоҳангсозии экспертӣ оид ба идоракунии амалисозии Барнома таъсис дода мешавад, ки ба ҳайати он намоёндагони вазорату идораҳо, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, академияҳои илмҳои соҳавӣ, муассисаҳои таъсилоти олий, корхонаву ташкилотҳои, ки ба татбиқи Барнома вобаста карда шудаанд, шомил мегарданд.

54) Вазифаи асосии Шӯрои Ҷамоҳангсозии экспертӣ назорат ва ҷамоҳанг сохтани фаъолияти инноватсионӣ мешавад. Ба сифати асбоби назорат мониторинги фаъолияти инноватсионӣ истифода мешавад. Индикаторҳои миқдории зерини татбиқи Барнома қабул карда мешаванд:

- хароҷоти дохилӣ ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ (бо Ҷоизҳо аз Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ);
- таносуби маблағҳои ғайрибуҷетӣ дар хароҷоти дохилӣ ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ (Ҷоиз);
- миқдори кормандони машғул ба таҳқиқот ва коркардҳои илмӣ аз рӯи ҳисоби 10 ҳазор шахсони машғул дар иқтисодиёт (нафар);
- зариф (коэффисиент)-и фаъолияти ихтироҷкорӣ (миқдори дархостҳои патентӣ ба ихтироот, ки аз тарафи дархосткунандагони миллии дар мамлакат пешниҳод шудаанд, аз рӯи ҳисоби 10 ҳазор аҳоли);
- таносуби технологияҳои пешқадами истеҳсолии истифодашаванда, ки объектҳои моликияти зеҳнӣро фаро мегиранд, ба миқдори умумии онҳо (Ҷоиз);
- таносуби ташкилотҳои саноатӣ, ки инноватсияҳои технологиро истифода мекунанд, бар миқдори умумии ташкилотҳои инноватсионӣ (Ҷоиз);
- таносуби маҳсулоти саноатии инноватсионӣ дар содироти (экспортӣ) маҳсулоти саноатӣ (Ҷоиз);
- таносуби ташкилотҳои саноатӣ, ки инноватсияҳои ташкилиро амалӣ мегардонанд, ба миқдори умумии ташкилотҳои саноатӣ (Ҷоиз);
- миқдори ҷузъҳои таъсисёфтаи инфрасохтори низоми миллии инноватсионӣ (адад);
- миқдори фондҳои давлатӣ ва ғайрибуҷетӣ, ки таҳқиқоти илмӣ, коркардҳо ва тижоратикунони технологияҳо, миқдори фондҳои венчуриро дастгирӣ мекунанд (адад);
- таносуби ташкилотҳои илмие, ки ба шабакаи Интернет дастрасӣ доранд, ба миқдори умумии ташкилотҳои илмӣ (Ҷоиз).

55) Рафти татбиқи Барномаро Шӯрои Ҷамоҳангсозии экспертӣ баррасӣ менамояд; аҳамият ва самаранокии чораҳоеро, ки ба ҳалли вазифаҳо ва ноилшавӣ ба мақсадҳои Барнома равона карда шудаанд, арзёбӣ мекунанд; пешниҳодҳоро оид ба беҳтарсозии корҳои ташкилӣ ҷиҳати назорати иҷрои

чорабиниҳои Барнома мавриди баррасӣ қарор медиҳад.

Ҷамъоварӣ, ҷамъбаст ва арзёбии мавод оид ба иҷрои чорабиниҳои Барнома, таҳлили масъалаҳои пайдошуда, оmodасозии пешниҳодҳо оид ба таҳияи лоиҳаҳои инноватсиониро сохторҳои дахлдори Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иҷрокунандгони дигари Барнома амалӣ менамоянд.

56) Нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020 ва Номгӯи муҳимтарин лоиҳаҳои инноватсионие, ки иҷрои онҳо дар солҳои 2011- 2020 ба нақша гирифта шудааст замима мегарданд.

Замимаи 1
ба Барномаи рушди инноватсионии
Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2011-2020

НАҚШАИ
чорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи рушди инноватсионии
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020

№	Чорабиниҳо	Иҷрокунандагон	Мӯҳлати иҷро, солҳо
1.	Таъсис додани Шӯрои ҷамоҳангсозии эксперти оид ба идоракунии татбиқи Барнома	Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011
2.	Таъсис додани Интернет- портали Барнома	Маркази миллии патенту иттилооти Вазораи рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011-2013
3.	Тартиб додани Номгӯи лоиҳаҳои инноватсионӣ	Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон	1 маротиба дар 3 сол
4.	Ташаккул ва тақомули низоми тайёр кардан, такмил ва баланд бардоштани тахассуси мутахассисон дар соҳаи фаъолияти инноватсионӣ	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, корхонаву ташкilotҳое, ки ба фаъолияти инноватсионӣ машғуланд	2011-2020
5.	Қабули чораҳо оид ба дастгирӣ ва ҳавасмандгардонии фаъолияти ихтироъкорӣ ва корҳои патентиву литсензионӣ	Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии	2011-2020

		Тоҷикистон, муассисаҳои илмӣ таҳқиқоти соҳавӣ, муассисаҳои таҳсилоти олиӣ, Маркази миллии патенту иттилоотии Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ	
6.	Таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар самти фаъолияти инноватсионӣ	Вазорату идораҳо, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011-2020
7.	Таъсиси заминаи моддию техникӣ ва технологияи фаъолияти инноватсионӣ (паркҳои илмӣ технологӣ, марказҳои инноватсионӣ, тиҷорат-инкубаторҳо, марказҳои иттилоотӣ ва маркетинг, марказҳои трансфераи технологияҳо ва ғайра)	Вазорату идораҳо, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олиӣ, корхонаҳо, ширкатҳо, ташкилотҳо	2011-2020
8.	Таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи дастгирии фаъолияти инноватсионӣ"	Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012
9.	Таҳия ва қабули барномаҳои соҳавии рушди инноватсионӣ	Вазорату идораҳои дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012-2013
10.	Таҳия ва татбиқи барномаҳои рушди инноватсионии корхонаҳо	Вазорату идораҳои дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012-2013
11.	Таҳия ва иҷрои Нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи байнидавлатии мақсадноки ҳамкориҳои инноватсионии давлатҳои аъзои ИДМ дар давраи то соли 2020	Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои дахлдор, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, академияҳои илмҳои соҳавӣ, муассисаҳои таҳсилоти олиӣ	2012
12.	Озмуни лоиҳаҳои инноватсионӣ, ки аз тарафи Фонди президентии таҳқиқоти бунёдӣ гузаронида мешаванд	Шӯрои Фонди президентии таҳқиқоти бунёдӣ	2012-2016

13.	Озмуни лоиҳаҳои инноватсионӣ, ки аз тарафи Фонди инноватсионии Тоҷикистон, фондҳои инноватсионии мақомоти ҷумҳуриявии идораи давлатӣ ва ташкилотҳои давлатӣ ташкил карда мешаванд.	Фонди инноватсионии Тоҷикистон, фондҳои инноватсионии мақомоти ҷумҳуриявии идораи давлатӣ ва ташкилотҳои давлатӣ	2013-2017
-----	--	--	-----------

Замимаи 2
ба Барномаи рушди
инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2011-2020

НОМГЎИ
муҳимтарин лоиҳаҳои инноватсионие, ки иҷрои онҳо тайи
солҳои 2011-2020 ба нақша гирифта шудааст

№	Номи лоиҳа	Таҳиягари лоиҳа	Мӯҳлати иҷро, солҳо	Натиҷаҳои ниҳой, самараи иқтисодӣ	Вазорату идораҳо, ва ташкилоту корхонаҳои ки дар онҳо технологияи инноватсионӣ истифода шуда метавонад
1.	Таҳия ва татбиқи моделҳои математикии мӯътадил-гардони реҷаҳои танзими қараёни об барои гидро-энергетика ва обёрӣ	Институти масъалаҳои об, гидро-энергетика ва экологияи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011-2015	Самаранокии истифодаи захираҳои оби энергетикӣ баланд мегардад	Вазоратҳои энергетика ва саноат, мелиоратсия ва захираҳои об
2.	Сохтани дастгоҳи фото-электрикии офтобии бо тавоноии электрикии	Маркази таҳқиқ ва татбиқи манбаъҳои барқароршавандаи энергия	2011-2014	Истеҳсоли васеи дастгоҳи офтобии фотоэлектрикӣ бо тавоноии 2,0 кВт имкон	Вазоратҳои энергетика ва саноат, кишоварзӣ, мелиоратсия ва захираҳои об маориф,

	2,0 кВт	назди Институти физикаю техникаи ба номи С.У.Умарови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон		медиҳад, ки масъалаи бо нерӯи барқ таъмин намудани ноҳияҳое, ки дар онҳ рӯзҳои офтобӣ зиёд буда, норасоии нерӯи барқ мавҷуд аст, ҳал шавад	тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон
3.	Коркард ва истифодаи технологияҳои ҳосил кардани кремний аз кварцитҳои Тоҷикистон	Муассисаи давлатии илмию таҷрибавӣ ва истеҳсолии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012- 2016	Иҷрои лоиҳа имкон медиҳад, ки технологияи ватани ҳосил кардани кремнийи поли- ва монокристаллӣ ҳамчун маводи нимноқилӣ барои сохтани унсурҳои офтобӣ истифода шаванд.	Вазорати энергетика ва саноат, мелиоратсия ва захираҳои об, маориф, тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон
4.	Коркард ва истифодаи технологияи ҳосил кардани хӯлаҳои нав дар асоси алюминий бо нишонди- ҳандаҳои беҳтари истифодабарӣ	Институти химияи ба номи В.И.Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012- 2016	Истифодаи хӯлаҳои алюминийасос имкон медиҳад, ки мӯҳлати истифодабарии қисмҳои мошину таҷҳизот зиёд карда шавад	Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон
5.	Коркард ва азхудкунии технологияи бевакуумии истеҳсоли лигатурҳои алюминий- стронсий ва алюминий- барий барои истеҳсолоти реҳтагарӣ	Институти химияи ба номи В.И.Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи илмию таҷрибавӣ ва истеҳсолии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012- 2020	Имкониятҳои содиротии корхонаҳое, ки маснуоти мошинсозӣ истеҳсол мекунанд, афзун мегарданд	ҶСК "Тамохуш"-и Корхонаи кӯҳии металлургии Исфара

6.	Истифодаи техноло- гияҳои гуногуни физикӣ ва химиявӣ барои барқарор сохтани сатҳҳои қисмҳои фарсуда- гардидаи таҷҳизот ва мошинҳо	Институти илмию таҳқиқоти Донишгоҳи миллии Тоҷикистон	2014- 2019	Технологияи нави барқарорсозии сатҳҳои фарсудаи қисмҳои мошину таҷҳизот коркард мешавад. Самаранокии иқтисодӣ - ин нигаҳдорӣ ва барқарорсозии қисмҳои таҷҳизоту мошинҳо мебошад	Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон
7.	Коркард ва азхудкунии технологияи такмил ва истифодаи антрасит дар соҳаи саноат	Институти илмию таҳқиқоти саноати Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон	2012- 2020	Дар асоси антрасит барои соҳаи саноат ашёи хом ба вучуд оварда мешавад	Корхонаи коркарди ангишти "Назар Айлоқ" КВД "Нафт, газ ва ангишт"
8.	Коркард ва ҷорӣ намудани технологияи ҳосил кардани гилхок аз кони Курговад (Помири Ғарбӣ) барои истеҳсоли алюминий	Институти илмию таҳқиқоти саноати Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2015	Дар истеҳсоли алюминий гилхоки маҳаллӣ ба таври васеъ истифода мешавад	Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон, КВД "ТАЛКО", Саридораи геологияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
9.	Коркард ва истифодаи технологияи ғанигардонии маъданҳои фосфоритдори кони Қаротӯғ ва ҳосил кардани нуриҳои аз орди фосфорӣ	Институти илмию таҳқиқоти саноати Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти химияи ба номи В.И. Никитини Академияи	2011- 2013	Ҳаҷми маҳсулоти истеҳсолшаванда 3 ҳазор тоннаро дар 1 сол, самаранокӣ- 342 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Ҳиссаи зиёди талаботи соҳаи кишоварзӣ ба нуриҳои фосфорӣ таъмин карда мешавад	Вазоратҳои энергетика ва саноат, кишоварзӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, Корхонаи муштараки "Тоҷик Азот"

		илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти илмию таҳқиқотии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон			
10	Коркард ва таъбиқи технологияи ядрои ва тоза кардани радиатсионии обҳои чоҳ Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти масъалаҳои об, гидро- энергетика ва экологияи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Агентии амнияти ядрои ва радиатсионии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти масъалаҳои об, гидро- энергетика ва экологияи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2016	Схемаи технологии ҷудо карда гирифтани уран аз обҳои урандори партовҳои саноати уранӣ бо сорбентҳои маҳалли коркард мешавад, ки истифодаи он барои тоза кардани об ва беҳтар гардонидани қолати минтақа имкон медиад	Вазорати энергетикаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, КВД "Восток-" редмет
11	Ихтирои навҳои нави пахтаи маҳиннах ва миёнанах дар асоси истифодаи аломати клейстогамия	Институти зироаткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Институти ботаника, физиология ва генетикаи растани Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2020	Навҳои пахтаи миёнанах бо типи IV нах ва пахтаи маҳиннах бо типҳои I-II нах бо хусусияти дурудароз нигоҳ доштани тозагии навъ офарида мешавад. Ҳосилнокии пахта 15-20% зиёд шуда, самаранокии иқтисодӣ аз 1 га 5-6 ҳазор сомониро ташкил менамояд	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хоҷагиҳои деҳқонӣ ва фермерӣ
12	Селексияи навҳои гандум бо устувори сироятпазирӣ	Институти зироаткории Академияи илмҳои	2010- 2016	Дар натиҷаи селексияи мақсадноки гандум бо	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон,

	нисбати касалиҳои занги зард ва сиёҳтоб	кишоварзии Тоҷикистон		устувории сироятпазирӣ нисбати касалиҳои занги зард ва сиёҳтоб навъҳои нави гандум офарида мешаванд, ки ҳосилнокии онҳо ба 30-40% зиёд мегардад. Самараи иқтисодӣ аз 1 га киштзори гандум 3 ҳазор сомониро ташкил менамояд	хоҷагиҳои деҳқонӣ ва фермерӣ
13	Коркард ва ҷорӣ намудани технологияи бунёди боғҳои интенсивии себ, нок ва гелос бо истифодаи такпайвандҳои тухмӣ ва қадпаст	Институти боғпарварию сабзавоткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон	2011-2020	Бо истифодаи пайванди мобайнӣ дар такпайванди тухмӣ ва қадпаст дар 1 га ҷойгир намудани ниҳолҳо аз 400 то 2500 бех зиёд гашта, ҳосилнокии майдонҳо 2-3 маротиба меафзояд. Самараи иқтисодӣ аз 1 га майдони боғ 12-15 ҳазор сомониро ташкил менамояд	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хоҷагиҳои соҳаи боғдорӣ
14	Коркарди технологияи парвариши тухмии солимгар-донидашудаи картошка бо	Институти ботаника, физиология ва генетикаи растани Академияи илмҳои	2011-2015	Технологияи нави парвариши тухмии солимгар-донидашудаи картошка	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хоҷагиҳои соҳаи картошка-

	истифодаи усулҳои нави биотехнологӣ	Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти боғпарварию сабзавоткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шотемур		коркард ва барои татбиқи тавсия шуда ҳаҷоҷоти маблағ барои ба даст овардани тухмии баландсифати картошка хеле кам мегардад ва ҳосилнокии картошка то 20% баланд бардошта мешавад	паварӣ
15	Истифодаи усулҳои биотехнологӣ дар соҳаи чорводорӣ	Институти чорводорӣ Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон	2013- 2017	Бо истифодаи усулҳои биотехнологӣ маҳсулнокии чорво ва наслнокии он 40-60% беҳтар мегардад. Самаранокии иқтисодӣ аз рӯйи ҳисоби ба 1 сар чорвои калони шохдор 280 сомонӣ ва аз рӯйи ҳисоби ба 1 сар чорвои хурди шохдор 120 сомониро ташкил медиҳад	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хоҷагиҳои деҳқонӣ ва фермерӣ
16	Истифодаи иловаҳои ғайрианъ- анавии маъдандор дар ҳӯроки парранда ва чорво	Институти чорводорӣ Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон 2011-2015	2011- 2015	Истифодаи иловаҳои ғайрианъ- анавии минералдори маҳаллӣ (оҳаксанг, гили бута ва ғайра) дар ҳӯроки парранда ва чорво барои беҳтар шудани маҳсулнокии, азмшавии	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, КВД "Саноати парранда- паварии Тоҷикистон", хоҷагиҳои деҳқонӣ шахсии парранда- паварӣ ва чорводорӣ

				хӯрок ва пастшавии нархи аслии маҳсулот ба 10-20 Ҷоиз мусоидат менамоёд	
17	Коркарди вакцина аз штаммҳои таҳҷой бар зидди касалии гули бузҷо	Институти ветеринарии Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон	2011- 2015	Истифодаи вакцинаҳои бар зидди касалии гули бузҷо аз штаммҳои таҳҷой самарабахшии эпизооти онро нисбат ба вакцинаҳои истеҳсоли хориҷӣ 10-15 Ҷоизро ташкил медиад. Самарай иқтисодӣ аз рӯйи ҳисоби ба 1000 сар буз 200 ҳазор сомони ташкил медиад	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷоизаҳои ҷорводорӣ
18	Истифодаи хайлаҳои (популят- сияҳои) микроорга- низмҳои маҷалли дар истеҳсоли маводи биологӣ	КИИ "Маводи биологӣ"-и Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон	2011- 2015	Аз хайлаҳои микроорга- низмҳои ватанӣ маводи биологӣ ва ташхисии ватанӣ истеҳсол мегарданд. Самаранокии иқтисодии он ҳар сол аз 5 то 7 млн. сомони ташкил медиад	Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷадамоти назорати байторӣ ва саноати микробиологӣ
19	Тақмили усулҳои иммуно- радиологӣ, молекули генетикии ташхис ва табобати бемориҳои музмини	Институти гастро- энтерологияи Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурусти Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2020	Ташхис ва табобати саривақтии гепатити вируси пешгирии сиррози ҷигар ва карсиномаи гепатоселлюларӣ тақмил дода	Вазорати тандурусти Ҷумҳурии Тоҷикистон

	вирусии цигар ва карсиномаи гепато- селюларӣ			мешавад	
20	Такмили усулҳои иммуно- генетикии баҳодихии устувории бактерияҳое, ки боиси бемории сил ва домана бо антибиотикҳо ва мониторинги молекуляриву генетикӣ ва серологии зукон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мегарданд	Пажӯҳишгоҳи илмию таҳқиқоти тиббӣ профилактикии Тоҷикистон	2011- 2020	Натиҷабахшии ташхис ва профилактикаи бемории сил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баланд мешавад	Муассисаҳои тиббӣ
21	Истифодаи маркирҳои ангиогенезу апоптоз дар ҳамроҳак ва профили ситокинҳои модару кӯдак барои таъмини беҳатарии ҳомила ва таваллуд	Пажӯҳишгоҳи илмию таҳқиқоти акушерӣ, гинекологӣ ва перинатологии Тоҷикистон	2011- 2020	Истифодаи усулҳои нав ва таъмини ҳомиладории беҳатар муриши пери- ва неонаталиро кам мегардонад	Муассисаҳои тиббӣ
22	Коркард ва истифодаи усулҳои беҳтар гардонидани солимии репро- дуктивӣ, паст кардани хатари омилҳои техногенӣ ва иқлиму ҷуғрофӣ ба	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино	2011- 2020	Истифодаи усулҳои коркардшуда имкон медиҳад, ки солимии репродуктивии занон беҳтар карда шавад	Муассисаҳои тиббӣ

	ҳомиладории занон				
23	Коркард ва татбиқи техноло- гияҳои навтарини пешгирӣ ва табобати остеопатия	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино	2011- 2020	Истифодаи усулҳои коркардшуда самаранокии табобати остеопатияро баланд мебардорад	Муассисаҳои тиббӣ
24	Коркард ва татбиқи усулҳои нави пешгирӣ, ташҳис ва табобати бемории саратон	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, Маркази ҷумҳуриявии илмии саратоншиносӣ	2011- 2020	Ҷои ташҳис бемории саратон дар марҳилаҳои аввал ва миқдори табобат- гирифтагон меафзояд, хароҷот ба табобат кам мешавад, маъҷубӣ ва муриш кам мегардад	Муассисаҳои тиббӣ
25	Коркард ва татбиқи техноло- гияҳои ангио- пластика ва стентгузории эндовас- кулярии шараёнҳои периферикӣ	Маркази ҷумҳуриявии илмии ҷарроҳии дилу рағҳо ва қафаси сина	2011- 2020	Истифодаи технологияҳои нав имкон медиад, ки муддати бистарикунонӣ, ҳаҷми амалиёт ва аворизҳои ҷарроҳӣ, ғавт ва маъҷубшавии беморон кам карда шавад	Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тиббӣ назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маркази бемориҳои дил
26	Истифодаи техноло- гияҳои пешқадами трансплан- тология ва истифодаи ҳуҷайраҳои бунёдӣ	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино	2011- 2020	Технологияҳои навин дар самти пайвандсозии узвҳо ва истифодаи ҳуҷайраҳои бунёдӣ аз худ карда мешаванд	Муассисаҳои тиббӣ
27	Ҷорб намудан	Донишкадаи	2011-	Миқдори давраҳои	Муассисаҳои

	ва такмилдиҳии технологияи инноватсионӣ дар ҷарроҳии барқарорсозӣ тармимӣ ва таъҷилии кӯдакон	такмили ихтисоси баъдидипломии кормандони тиббӣ Тоҷикистон, Маркази ҷумҳуриявии илмию таълимии ҷарроҳии барқарорсозӣ	2020	амалиётҳо, ғавт, маъҷубон ва бошиши кӯдакон дар беморхонаҳо кам мегардад	тиббӣ
28	Коркард ва таатбиқи техноло- гияҳои нави эндоэкс- прессия дар амалиёти эндодонтия	Маркази ҷумҳуриявии илмии стоматологӣ	2011- 2020	Муолиҷаи эндодонтии дандонҳо беҳтар мегардад	Муассисаҳои тиббӣ
29	Коркарди технологияи муосири ҳосил кардани дорухои нав дар асоси маводи шифобаҳши Тоҷикистон	Институти гастроэнте- рологияи Академияи илмҳои тиббӣ назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии тиббӣ Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, Маркази илмию таҳқиқотии коркарди дорухои табобатӣ	2011- 2020	Истеҳсоли дорухои ватанӣ барои гузаронидани таҳлили токликавӣ ва клинаквӣ мувофиқи талаботи GMP ба роҳ монда мешавад. Истеҳсоли дорухои нав ба рушди саноати дорусозии Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд	Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон
30	Такмили технологияи ҳосил кардани пектини хеле хуб тозакар- дашуда барои саноати озуқаворӣ	Институти химияи ба номи В.И. Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2015	Технологияи пешниҳодшаванда имкон медиҳад, ки пектини хеле хуб тозакар- дашуда бе истифодаи кислотаҳо, асосҳо, намакҳои	Корхонаҳои саноати озуқаворӣ

				маъданӣ ва спирти этилӣ истеҳсол карда шуда, системаи моддаҳои доругӣ ба даст оварда шавад, ки ин назорати баровардани онҳоро аз рӯда имкон медиҳад	
31	Такмили технологияи тайёр намудани ҳомилони моддаҳои доругӣ дар асоси пектин (гидрогелҳо, микрокап- сулаҳо, эмулсияҳо)	Институти химияи ба номи В.И.Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2015	Ин технология имкон медиҳад, ки системаи моддаҳои доругӣ ба даст оварда шавад ва раванди баровардани онҳо аз рӯда назорат карда шавад	Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, корхонаҳои дорусозӣ
32	Такмили технологияи ҳосил кардани доруи "Трионин", ки қобилияти об кардани сангҳои холестеринӣ ва заҳраро дорад	Институти химияи ба номи В.И.Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Институти гастро- энтерологияи Академияи илмҳои тиббии назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон	2011- 2015	Ба шарофати қобилияти нодири доруи Трионин сангҳои холестеринӣ ва заҳра об шуда, самаранокии табобати бемории санги заҳра баланд мешавад	Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, корхонаҳои дорусозӣ
33	Коркарди технологияи ҷудо кардан, омӯзиши таркиб ва истифодаи равғани эфирӣ растаниҳои доругӣ Тоҷикистон	Институти илмию таҳқиқотии Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон	2011- 2015	Дар истеҳсолот технологияҳои нави ҳосил кардани доруи табобатӣ аз растаниҳои доругӣ истифода мешавад	Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон

+-----+-----+-----+-----+-----+

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҚАРОР

Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди инноватсионии
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020

Мутобиқи моддаи 17 Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон" Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1) Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020 тасдиқ карда шавад (замима мегардад).

2) Вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои тиббии назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олӣ, муассисаҳои соҳавии илмӣ таҳқиқотӣ, корхонаҳо ва ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба татбиқи Барномаи мазкур тадбирҳои зарурӣ андешанд.

3) Татбиқи Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020 дар доираи маблағҳои ҳамасола пешбинишудаи вазорату идораҳо, муассисаҳову корхонаҳо ва дигар иҷрокунандагони Барнома амалӣ карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

аз 30 апрели соли 2011 № 227
ш. Душанбе